



Önálló innováció
A környezettudatos magatartás kialakításának
Programja

Projektcím:

„Szemét, vagy hulladék, avagy a hulladék nem mind szemét!”

Az innováció kidolgozói: Sztrunga Flóriánné
Jánosi Antalné

Az innováció gyakorlati megvalósításának intézménye: Napsugár Óvoda
2234 Maglód József Attila krt. 29.

Maglód, 2010. május 17.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető.....	3. oldal
Áttekintő táblázat, korcsoport: 4-5 éves korosztály	5. oldal
Témahetek feldolgozása:	6-35. oldal
- Téma nevelési terv megjelölésével	
- Tevékenységek céljának feladatának meghatározásával	
- Megelőző tevékenységek, eszközök, módszerek, szervezeti keret megjelölésével	
- Kompetencia fejlesztés területeinek tervezésével	
- Tapasztalatok összegzésével, továbbfejlesztési ajánlásokkal	
Áttekintő táblázat, korcsoport 5-6-7 éves korosztály.....	36. oldal
Témahetek feldolgozása:	37-75. oldal
- Téma, nevelési terv megjelölésével	
- Tevékenységek céljának feladatának meghatározásával	
- Megelőző tevékenységek, eszközök, módszerek, szervezeti keret megjelölésével	
- Kompetencia fejlesztés területeinek tervezésével	
- Tapasztalatok összegzésével, továbbfejlesztési ajánlásokkal	

Bevezető

Napjaink környezeti problémái, Magyarország környezeti állapota teszi szükségessé már óvodás korban a környezettudatos magatartás kialakítását, a környezetért felelős életvitel elősegítését.

A tudatformálásnak rendkívül fontos szerepe van a környezeti gondok megoldásában. Az 1992-es Riói konferencia a környezetről és fejlődésről címmel fogalmazta meg a fenntartható fejlődés fogalmát, és azóta vált ismertté.

A „fenntartható fejlődés: a fejlődés olyan formája, amely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől”.

A résztvevő országok képviselői elkötelezték magukat arra, hogy megőrizték utódaiknak bolygónk ökológiai rendszereit, és forrásait. Záródokumentumként jött létre a „Feladatok a 21. századra” (Agenda 21), amely az oktatás, a társadalmi tudatosság és képzés fejlesztéséről szól, melyben összefoglalta a bolygónkat fenyegető globális problémákat, és cselekvési programot hozott létre.

Az ENSZ 2002. évi Fenntartható Fejlődési Világtalálkozója tartalmazza többek között, hogy az oktatásban minden korosztály képessé váljon arra, hogy felelősséget vállaljon egy fenntartható jövő kialakítására. Az alapfokú oktatás pedig minden későbbi oktatási folyamat alapja, ezért jogosan tekinthető a fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásnak.

1. Láng István (főszerk.): Környezet – és természetvédelmi lexikon, A-K Budapest, Akadémia kiadó, 2002. 344.

Éppen ezért fontos a vidék átformálása, a közösségek gazdasági kulturális és ökológiai életképességének biztosításához.

A fenntartható jövő megvalósításához az oktatás segít a gyermekeknek megérteni a világot, felfogni a jövőnket fenyegető problémákat.

E közé soroljuk a szegénységet, a pazarló fogyasztást, a környezet és a városi környezet leromlását, a népességnövekedést, a nemek közötti egyenlőtlenséget, az egészségügyet.

A fenntarthatóság érdekében tanulóközpontú tanulásra, a jövőre irányuló oktatásra, állampolgári nevelésre, az emberjogokat és a békét tiszteletben tartó kultúrára, egészségnevelésre, a munka világára való felkészülésre van szükségünk.

Törekednünk kell a természeti erőforrások védelmére és a velük való gazdálkodásra vonatkozó ismeretekre és a fenntartható fogyasztásra nevelésre.

A környezettudatos állampolgári nevelést, minden életkorban, sajátos eszközrendszer alkalmazásával, minél kisebb korban kell elkezdni. A gyermekkorban megfigyelt, tapasztalt és

utánzásos tanulás útján elsajátított környezetkímélő és környezetvédő magatartás beépül a személyiségükbe, ezáltal is bízva abban, hogy környezettudatos felnőttekké válnak.

Fontos, hogy óvodába lépéskor ériük kedvező érzelmi hatások a gyermekeket, mert segíti őket a szociális érzékenységük fejlődésében, én tudatuk alakulásában. Ahhoz, hogy a környezeti nevelés céljait, és feladatait meg tudjuk valósítani, szükség van közös élményekre, közös tevékenységekre. Megvalósítani pedig legkönnyebben úgy tudjuk, hogy a családokkal szorosan együtt működünk. Az óvodával közösen szervezünk családi programokat, túrákat, kirándulásokat, múzeumlátogatásokat, a természet ünnepein keresztül.

Törekedjünk arra, hogy a gyerekek „neveljék” szüleiket, „vigyék haza” az óvodában kialakított természet – és környezetbarát szokásokat.

Fontos az olyan óvodai élet, amely természetbarát, környezetbarát szempontból segíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, feladattudat, kitartás, szabálytudat) fejlődését.

Az óvodai környezeti nevelésben fontos helye van a környezettudatos életvitel megalapozásának, mert a fenntartható fejlődést szem előtt tartva komplex módon segíti az óvodáskorú gyermekek környezeti tapasztalatszerzését, mely a későbbiekben ismertté, és tudássá válik.

Az óvodás korosztály számára jellemző a tevékenységvágy, a kíváncsiság, az utánzás, az érzelem. Mindezeket figyelembe véve tudjuk megszervezni a környezeti nevelés feladatait.

Próbáljuk felkelteni az érdeklődésüket a természetbarát életmód iránt, a helyi lehetőségek, az óvoda belső és külső környezete, a környezeti nevelés komplex jellege és a környezet védelme szempontjából.


Biztosítjuk gyermekeinknek, hogy a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony minél szélesebb körben kialakuljon.

A kialakult szokás és viselkedésformák legyenek összhangban a természetbarát életmód megalapozásával.

Ahhoz, hogy gyermekeinkben kialakuljon a környezettudatos magatartás, olyan pedagógusokra van szükség, akik azon fáradoznak, hogy megismerjék a természeti és társadalmi értékeinket, hogy a környezet és egészség harmonikus egységben érvényesüljön szeretnénk megalapozni, hogy a jövő nemzedékei a természettel együtt élni tudó környezettudatos emberekké váljanak.


ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZAT
Szemét vagy hulladék, avagy a hulladék nem szemét!
4-5 éves

Téma	NEVELÉSI TERÜLET			
	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE		VIZUÁLIS	IRODALOM - ANYANYELV
	ÉLŐ - ÉLETTELEN	MATEMATIKA		
Téma 1. „A VÍZ KINCS”	Hulladékkeletkezés, megelőzése, takarékoság a vízzel.	Irányított összehasonlítások.	„Lámpás” Kerti hulladékok hasznosítása.	„Sárga a bóbitájok” Gazdag Erzsébet: Pitypangok
Téma 2. „TÚL SOK A SZEMÉT”	Hulladékok csoportosítása, típusai.	Szétválogatás: osztályozás.	„Asztalterítők” Fehér textil festése diópáccal, díszítése levélnyomattal.	„Bekaplak, fél diócska” A kismókus fél dióhéja Fésüs Éva: Az ezüsthegedű Szent István Társulat az Apostoli szentszékkönyv kiadója Bp. 2006. 81.o.
Téma 3. „GYÚJTÓGETŐ AKCIÓK”	Vásárlói szokások alakítása. Reklám – fogyasztás – hulladék megelőzése.	Mennyisegek összemérése.	„Séta a piacon” Zöldség, gyümölcs készítése újságpapírból.	Benedek Elek: Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack.
Téma 4. „ÚJRAHASZNOSÍTÁSSAL KEVESEBB SZEMÉT!”	Az újrahasznosítás lehetőségeinek megismerése, újságpapír készítés.	Formaazonosságok felismerése – párosítások.	„Vendégváró újra szappan” Maradék szappan hasznosítása.	Komposztmanók Monikiné Székely Zsuzsa Wimfea Természetvédelmi egyesület 2006.


 <p>TÉMA 1. A VÍZ:” KINCS”</p>	<p>Hulladék keletkezés megelőzése, takarékoság.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>A környezettudatos magatartási minták, életvitel megalapozása, kialakítása. Szokásrendszerek kialakítása, korszerű szemlélet alakulása.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Takarékosságra nevelés az energiával: a vízzel, a vízszennyezés mértékének csökkentésével, az árammal, a fűtési energiával.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Szülőkkel való közös kirándulás szervezése a Természettudományi Múzeumba, ahol megfigyelhetjük a víz útját, a tiszta és a szennyezett víz és a környezete kapcsolatát.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Kancsó, pohár víz, festék 2 szál tulipán v. egyéb szál virág, különféle edények.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Vizsgálódás, kísérlet, becslés – mérés.</p>
<p style="text-align: center;">Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Beszélgetés arról, hogy milyen természeti kincseket, energiahordozókat ismerünk. (víz, áram, fűtési energiák).</p> <p>Miért szükséges a víz? Mert a víz természeti kincsünk, az összes élőlény (növény, állat, ember) számára nélkülözhetetlen, amely egyben bölcsőnk és éltetőnk. Megfigyelhetjük a víz alakját: tegyünk egy üveggancsóba vizet! Helyezzünk egymás mellé minél többféle alakú, nagyságú belül üres játékot, használati eszközt. A kancsóból a vizet öntjük ezekbe az asztalon lévő tárgyakba. A víz felveszi azok alakját, vagyis az alakja változó. Egy pohárba piros festéket öntünk és vizet. Egy másik pohárba tiszta vizet öntünk. Mindkettőbe egy szál tulipánt teszünk. 2-3 nap múlva megfigyeljük a nagyítóval mind a két pohár vízminőségét. Beszélgetünk a szennyezett víz következményeiről. Beszélgetés arról, hogy mi magunk és a felnőttek mit tehetnek az energiával való takarékoságért.</p> <ul style="list-style-type: none"> - nem folytatjuk folyamatosan a vizet sem otthon, sem az óvodában kézmosáskor, fogmosáskor, mosogatáskor.

	<ul style="list-style-type: none"> - Nem dobunk a lefolyóba szennyezett anyagokat. - Az étkezések után a megmaradt vizet nem a lefolyóba öntjük, hanem összegyűjtjük és meglocsoljuk vele a virágokat. - Otthon inkább kádfürdő helyett zuhanyozzanak. - Az otthoni öntözéshez gyűjtjük össze az esővizet, és azzal locsoljunk. - Kapcsoljuk le a lámpákat, ha kimegyünk a teremből vagy a szobából. - Ha melegünk van, ne a fölösleges ruhadarabot vegyük le, hanem inkább a túlfűtést akadályozzuk meg fűtésszabályozóval. <p><u>Matematikai tartalmú tapasztalatok</u> absztrahálás műveletek. Irányított összehasonlítások: összehasonlítás, tapintásérzékelés, hallásérzékelés, formaérzékelés. Víz töltögetése, melyiket hallottad tovább, melyik magasabb, kisebb, több. Eltérések.</p>
Szervezeti keretek	Csoportmunka.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Megfigyelés, percepciófejlesztés, koncentrált figyelem, logikai gondolkodás.	Megfigyelés, érzékelés, észlelés, percepciófejlesztés, formaészlelés.	Megfigyelés, gondolkodás, problémamegoldás, percepciófejlesztés. Absztrahálási műveletek, formaészlelés, tapintás, hallás érzék.
Szociális	Kapcsolódjanak be a társas tevékenységekbe, működjenek együtt társaikkal.	Kapcsolódjanak be a társas tevékenységekbe, kérdezzenek egymástól, fogadják el a segítséget a felnőttektől, a társaktól.	Kapcsolódjanak be a társas tevékenységekbe, kérdezzenek egymástól, fogadják el a segítséget a felnőttektől, a társaktól.

			feladataikat önállóan oldják meg.
Kommunikáció	Szókincsbővítés fejlesztés, fejlődjön fantáziájuk.	Szókincsbővítés fejlesztés, fejlődjön fantáziájuk.	Szókincsbővítés fejlesztés, fejlődjön fantáziájuk.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus, nagymozgás, szem – kéz koordinációs fejlesztés.	Finom motorikus, nagymozgás, szem – kéz koordinációs fejlesztés.	Finom motorikus, nagymozgás, szem – kéz koordinációs fejlesztés.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Fedeztessük fel a gyerekekkel, hogy sokféle növény különböző részeiben nedvesség (víz) is van. pld: almában, narancsban, szőlőben, sárgarépában, burgonyában. Szeleteljük fel, szedjük szét ezeket! A gyerekek már tapintással is érzékelhetik a felsoroltak nedvességtartalmát, papírlapon nyomot hagynak, ha kipréseljük a nedvességet, bizonyítja, hogy jelentős mennyiségű víz válik ki belőle.		


 <p>Téma 2. „TÚL SOK A SZEMÉT”</p>	<p>Hulladék csoportosítása, típusai.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Együttműködés, társas készségek fejlesztése. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása. Ismerkedés a hulladékok típusaival.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Hulladékgyűjtés a családok bevonásával. A szülők meghívása a csoportba. A hulladékok csoportosítása ,típusai. A szülők szemléletformálása. A család egy napi szemete.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Tájékoztató tábla kihelyezése jól látható helyre a szülők és kollégák részére, képekben a gyermekek részére, ahol felhívjuk a figyelmet a helyi közösség környezeti problémáira, a cselekvés felelősségére.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Asztal, szék, a begyűjtött tisztára mosott szemét, ill. hulladék halmaz. Kukatündér játék!</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat.Játék</p>
<p align="center">Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Beszélgető kör:</p> <p>Beszélgetés a gyerekek és a szülők közreműködésével. Pl.: kérdések a szülőkhöz, gyerekekhez.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mi jutott eszedbe a gyerekkorról, a vidéki életről, a városképről régen és most, a felelősségről, a kirándulásról, a tisztaságról, a felelősségről, a szemétről, a hulladékról. - Mit változtatnánk, ha lehetőségünk lenne rá? <p>A begyűjtött tisztára mosott hulladékokat válogatjuk, csoportosítjuk aszerint, hogy veszélyes, nem veszélyes hulladék. Csoportosítjuk halmazállapot szerint is pl.: szilárd vagy folyékony. A hulladékokat anyagtartalma szerint is csoportosíthatjuk, mely szerint lehet: papír, fém, üveg, játékos formában. Beszélgetünk azokról a veszélyes hulladékokról is amelyek a mindennapi élet során keletkeznek:</p>

	<p>- háztartási vegyszer, gyógyszerek, növényvédő szerek, speciális vegyszerek, tisztítószerek, akkumulátorok, elemek, valamint a maradékai és a kiürült csomagolóeszközei is károsak a környezetre.</p> <p>- akkumulátorok, szárazelemek, sütőzsírok és károsak a környezetünkre.</p> <p>Hívjuk fel a szülők és a gyerekek figyelmét, hogy úgy tehetünk-e veszélyes hulladékok mennyiségének megemelkedése ellen, ha csökkentjük mindezek használatát. Mindezek ismeretek birtokában a szülők – gyerekek – pedagógusok hozzátárnak a behozott „szemetek” válogatásához játékos kereteken belül. Tárgyak felismerése csukott szemmel.</p> <p><u>Matematikai tartalmú tapasztalatok.</u> Szétválogatás, osztályozás, meghatározott tulajdonság szerint. Halmazképzés, részhalmaz képzés, összehasonlítás, absztrahálás, konkretizálás műveletek. Tárgyak anyag rendeltetéssel nagysága szerinti csoportosítása.</p>
Szervezeti keretek	Csoportmunka.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Figyelem, emlékezet fejlesztése. Fogalomismeret, megfigyelőképesség, percepciók, bőrérzékelés fejlesztése.	Figyelem, emlékezet, gondolkodás fejlesztése, fogalomismeret bővítése. Percepciók, bőrérzékelés fejlesztése.	Megfigyelési képesség, ok-okozati összefüggések megismertetése. Percepciók, bőrérzékelés fejlesztése.


Szociális	Az idő múlásának érzékeltetése, régen és most.	Az idő múlásának érzékeltetése, régen és most.	Az idő múlásának érzékeltetése, régen és most.
Kommunikáció	Szókincsbővítés, beszédértés fejlesztése.	Szókincsbővítés, új szavak, kifejezések megismerése.	Új szavak, kifejezések megismerése, az összefüggő beszéd fejlesztése Szókincsbővítés.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus, nagymozgás fejlesztése	Finom motorikus, nagymozgás fejlesztése	Finom motorikus, nagymozgás fejlesztése
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Játékok válogatása anyag típusok szerint./Műanyag, fa, papír/		

 <p>Téma 3. „GYŰJTŐGETŐ AKCIÓK”</p>	<p>Vásárlói szokások alakítása. Reklám – fogyasztás – hulladék.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>A fogyasztás csökkentésére irányuló környezettudatos magatartás fejlesztése. Példamutató magatartás. A gyermekek és felnőttek tudatos fogyasztóvá nevelése.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Szemléletváltás. A vásárláskor keletkező hulladékok megelőzésének összefüggései. Reklám – fogyasztás – hulladék csökkentése.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Reklámokat hirdető prospektusok, szórólapok gyűjtése, újságok gyűjtése.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Dobozok a reklám újságoknak, szórólapoknak, asztalok.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Beszélgető kör formájában:</p> <p>Beszélgetés a gyerekekkel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - mit tapasztalnak, amikor a szüleikkel mennek vásárolni. Reklám – hulladék – fogyasztás. - Gyermeki válaszok mellé az óvodapedagógusoknak meg kell említeni a lehetséges válaszok mellé. - A bevásárló kocsin, a padlókon ismétlődő szöveggel hívják fel a figyelmet a reklámra. - Az akció felirat helyett újabb szövegeket találnak kik hogy felhívják a vásárlók figyelmét. - Szoktunk kapni ajándékot, plüss állatokat, mondják a gyerekek. <p>A gyűjtőgető akciók, az 1-et fizet 2-öt kap, az alacsony árak, az árukivitelek, az óriás bevásárló kocsik, a nagy üzletekben plázákban mind megfigyelhetők a gyermekek számára is, amely már önmagában is vásárlásra ösztönöz. Ha az árut kiemelt helyre, pl. szemmagasságba</p>

	<p>teszik, vagy a terméket kóstoltatják velünk, ez is mind a reklám része, amellyel nagyobb vásárlásra ösztönöznek bennünket. Az óvodások is célrészé váltak, mert a mindennapjaikba beépülnek: gondolok itt a gyűjtögethető matricákra, kis állatfigurákra. Megbeszéljük ill. kérdéseket tehetünk fel a gyerekek a szokásaikról, mivel tudnának hozzá járulni a helyes fogyasztói szokásokhoz. Pl.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - leszoknak az édességről, a mértéktelen cola ivásról, - holnaptól nem vesznek édességet, - ráirányítjuk a figyelmet, hogy édességtől lehet hízni, és rontja a fogakat. - csak gondoljunk arra, hogy milyen jó egy cukrászdában tortát eszegetni (érzelmi reakciók). <p>A gyermekek által behozott és gyűjtött reklámokat megbeszéljük, szétválogatjuk, felhívjuk a figyelmüket a mérsékelt vásárlásra, ha emennek szüleikkel. Maguk is megtapasztalják mennyiféle reklámra ismernek majd rá, amelyet szinte játszva megtanulnak.</p> <p><u>Matematikai tartalmú tapasztalatok.</u></p> <p>Mennyiségek összemérése, hosszúságok sorba rendezése, nagyságuk szerint. Egyenlőtlenségek egyenlővé tétele. Játék a gyűjtött reklám szórólapokkal. Adott hosszúságok, különböző hosszúságú reklámlapok összehasonlítása, összemérése, sorba rendezése, nagyságuk szerint.</p>
Szervezeti keretek	Csoport- egyéni munka.


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Figyelem, emlékezet, érdeklődés, összehasonlítás, absztrahálás, megfigyelőképesség fejlesztése.	Figyelem, emlékezet, érdeklődés, összehasonlítás, absztrahálás, megfigyelőképesség fejlesztése.	Ok – okozati összefüggések megismertetést. Megfigyelőképesség, figyelem, emlékezet fejlesztése.
Szociális	Beszélgető körben érezzék a közösséghez tartozást, az egymás iránti segítőkészség jó érzetének erősítése.	Beszélgető körben érezzék a közösséghez tartozást, az egymás iránti segítőkészség jó érzetének erősítése.	Beszélgető körben érezzék a közösséghez tartozást, az egymás iránti segítőkészség jó érzetének erősítése.
Kommunikáció	Szókincsbővítés, új szavak megismerése.	Szókincsbővítés, új szavak megismerése.	Non - verbális kommunikáció fejlesztése.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus, fejlesztés.	Finom motorikus, fejlesztés.	Finom motorikus, fejlesztés.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Zöldségboltos és élelmiszerboltos játékok- a vásárlói szokások ismeretében (édesség, vagy zöldség, gyümölcs kerüljön inkább a bevásárlói kosárba?)		

 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHŐZ”</p>	<p>Újrahasznosítással kevesebb szemét! Az újrahasznosítás lehetőségeinek megismerése, újra papír készítése.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Szociális képesség: a környezetünkben lévő papírok összegyűjtése a családok segítségével.</p> <p>Értelmi képesség: gondolkodási műveletek.</p> <p>Verbális képesség: új alapfogalmak megismerése, hulladék, szelektálás, újrahasznosítás.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>A pedagógiai folyamat során a gyermekek ismerkedjenek az alapfogalmakkal (hulladék, szemét, szelektálás, újrahasznosítás, újra feldolgozás, egyszer használatos hulladék). Játékos helyzetek megteremtése az ismeretek elsajátításához. Újra papír készítése, óvjuk a fákat!</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>A begyűjtött papírokat, hulladékokat szétválogatjuk aszerint, hogy melyik ázik el a vízben, melyiket lehet eltépni, vagy elvágni. A gyűjtött dobozos üdítők dobozait beletettük a vízbe, miközben tapasztalták, hogy nem ázik el, vajon miért. Minden gyermeknek a kezébe adunk papírhulladékot, azzal a feladattal, hogy tépjék minél apróbb darabokra. Mindenki maga előtt tépked, majd a közepre tett vödör vízbe teszi a darabkákat. A vízben egy kis pancsolás még: lehet gyúrogatni vagy tépkedni a darabkákat tovább, ezt a pépet egy napig ázni hagyjuk.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Tálak, tálcák, szűrők, papírhulladékok, vödör, papírontóforma, mérőkanál, sűrű szövésű háló kerettel</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat, vizsgálódás, kísérlet, összehasonlítás, leírás.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Előkészítjük az eszközöket és a vödörrel a vizes pépes masszát. Hozzá kezdünk az újra papír készítéséhez. Megbeszéljük a gyerekekkel, hogy a papírázalékból csak úgy tudunk új papírt merni, ha a vizet kiszorítjuk belőle szitán, vagyis papírontó formán keresztül. Több rétegben tegyünk a papírontó forma alá újságpapírokat és textilt, hogy a vizet felszívja.</p>


	<p>Mérőkanál segítségével a formára merjük az ázalékot. Ezután, a gyerekek szép sorban az ujjbegyükkel szétoszlatnak a formákon ügyelve arra is, hogy a szögletekbe sarkokra is egyenletesen jusson a papírból. Megbeszéljük a gyerekekkel, hogy ezután következik a víz kiszorítása: újság papírt 4-5 lapot hajtunk akkora méretűre, mint az öntőforma, majd helyezük rá a formára. Utána óvatosan nyomhatjuk tenyérrel. Ha a papírok alul – felül átnedvesedtek, cseréljük ki szárazra. Segítségünkre lehet a babakonyhai sodrófa vagy festőhenger is. Ha már nem bugyog belőle a víz, kifordítjuk a formából egy újságpapír közé. Óvatosan ujjbeggyel megszáritjuk, időnként lassan megforgatva. A későbbi vizuális tevékenység alkalmával használjuk fel az újra papírt. Megbeszéljük a tevékenység után, hogy milyen egyszerű dolog újra papírt készíteni, miközben segítünk megmenteni a fákat és csökkentjük a papírhulladékot.</p> <p><u>Matematikai tartalmú tapasztalatok:</u></p> <p>Formaazonosságok felismerése – párosítások. Lapok megnevezése – forma és negatívja összehasonlítások, alak – háttér, formaészlelés, megfigyelés, emlékezet fejlesztése. Párosítás – és memória játékkal.</p>
Szervezeti keretek	Csoport- egyéni munka.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Figyelem, emlékezet, fejlesztése.	Figyelem, emlékezet, fejlesztése.	Ok – okozati összefüggések, figyelem, emlékezet fejlesztése.
Kommunikáció	Szókincsbővítés, új szavak megismerése, ázalék, ujjbegy, öntőforma stb.	Szókincsbővítés, új szavak megismerése, ázalék, ujjbegy, öntőforma stb.	Szókincsbővítés, új szavak megismerése, ázalék, ujjbegy, öntőforma stb.


<p>Testi – mozgás képesség</p>	<p>Finom motorikus, fejlesztés, papírok tépkedése.</p>	<p>Finom motorikus, fejlesztése, papírok tépkedése, nyírogatása.</p>	<p>Finom motorikus, fejlesztése, papírok tépkedése, nyírogatása, vízben való tovább térése.</p>
<p>Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.</p>	<p>Kukatündér játék –a memória kártyákkal</p>		


VIZUÁLIS NEVELÉS

 TÉMA 1. A VÍZ:” KINCS”	<p>Kerti hulladékok hasznosítása. Lámpás, ritmusbot készítése.</p>
A tevékenység célja	Ok-okozati összefüggések, rész-egész viszonyának érzékeltetése a lámpás készítése során.
A tevékenység feladata	A kerti hulladék sokféleségének felhasználása. A tevékenységnek a gyerekekre gyakorolt hatása. A szemléletformálás fejlesztése. Esztétika fejlesztése.
Megelőző tevékenység	Az év folyamán gyűjtött természeti kincsek között válogatunk.
Eszközök	Vesszők, tál, víz, levelek, vagy árvácska szírom préselve, selyempapír.
Módszerek	Bemutató, magyarázat, gyakorlás.
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
Vázlat	<p>Beszélgetünk a gyerekekkel, hogy milyen hulladékokat gyűjtöttünk. A vékony gallyakból azonos hosszúságúra vágva ritmusbotokat készíthetünk. Erre legalkalmasabb a bodzagally, amelyet megszabadítunk a külső kérgétől és a puha, belső részétől. Ezt az eszközt a későbbiek folyamán a matematikai nevelésnél mérőeszközzé is válhat. A gallyakból lámpást is tudunk készíteni. Szárítsuk ki 4 db hosszabb kb. 28 cm, és 4db 20 cm gallyat. Az évszaktól függően színezett selyempapírt 25X66 cm-es alakúra. Utána a maradékot 4 egyenlő részre osztjuk, és a gyerekek segítségével ráragasztjuk a virágot vagy a levelet. A hosszabb ágakat függőlegesen, a rövidebbeket vízszintesen össze fogjuk kötni. Így téglatest formát kapunk. A függőleges ágak külső részét kenjük be vékonyan ragasztóval, és hajtsuk rá a díszített, festett papírt. Az alsó vízszintes ágakra kartonlapot teszünk, amelyre korábban mécsest ragasztottunk. A gyerekek a kötözésen kívül, ill. ragasztópisztoly használatán kívül</p>

	mindenben tudnak segíteni. Asztalra állítva, vagy felakasztva kampószögre nagyon szép dekoratív világítótest lett belőle.
Szervezeti keretek	Csoportmunka.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Percepciófejlesztés, vizuális ritmus, díszítés. Alaklátás, forma állandóság fejlesztése, vizuális-auditív fejlesztés a különféle anyagok különféle hangokat adnak ki megmunkálás közben.	Percepciófejlesztés, vizuális ritmus, díszítés. Alaklátás, forma állandóság fejlesztése, vizuális-auditív fejlesztés a különféle anyagok különféle hangokat adnak ki megmunkálás közben.	Percepciófejlesztés, vizuális ritmus, díszítés. Alaklátás, forma állandóság fejlesztése, vizuális-auditív fejlesztés a különféle anyagok különféle hangokat adnak ki megmunkálás közben.
Szociális	Az érdeklődés felkeltése a tevékenység iránt.	Az érdeklődés felkeltése a tevékenység iránt.	Az érdeklődés felkeltése a tevékenység iránt.
Kommunikáció	A gyermeki tevékenységek figyelemmel kísérése és munka közben a fogalmak tudatos használata, mi ér össze, hosszabb, rövidebb.	A gyermeki tevékenységek figyelemmel kísérése és munka közben a fogalmak tudatos használata, mi ér össze, hosszabb, rövidebb.	A gyermeki tevékenységek figyelemmel kísérése és munka közben a fogalmak tudatos használata, mi ér össze, hosszabb, rövidebb.
Testi – mozgás képesség	Nagymozgás, fejlesztés.	Nagymozgás, fejlesztés.	Nagymozgás, fejlesztés.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Lehet fali képeket készíteni: 2 db azonos hosszúságú szőlővessző közé egyszínű textilt kötözünk, erősítünk, és az évszakokhoz kapcsolódó dekorációt készítünk.		

 <p>Téma 2. „TÚL SOK A SZEMÉT”</p>	<p>„Asztalterítők” Fehér textil festése diópáccal, díszítése levélnyomattal.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Térbeli alakzat létrehozásának gyakorlása segítséggel és önállóan. Tapintásos észlelés és finom motorikus fejlesztés az eszközök, anyagok (textil, páclé) fogása során. Értelmi képességek fejlesztése a motiváláskor és a tevékenység alatt. Beszélgető kör.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>A térbeli tárgyon (terítők), való tájékozódás közben alkalmazás önállóan vagy segítséggel a már ismert vágás technikáját ismerkedjenek a megmunkálási lehetőséggel.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Maradék anyagok, textil hulladékok vágásának gyakorlása.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Fehér anyagmaradékok, olló, diópáclé, falevelek, textil festék.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat, bemutatás, gyakorlás.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Kezdeményezhetjük a foglalkozást babakonyhai játékkal, ahol szépen megterített esztétikus, asztalterítő van az étkező asztalon. Vendégségbe hívjuk őket. Közben motiváljuk, biztatjuk őket, hogy mi is megpróbálhatunk saját magunknak terítőt készíteni, mind az öt asztalra. Elővettük a szekrényből a fehér textil maradékot, vagy vászonlepedőt, amelyet már előző alkalommal begyűjtöttünk, felváltuk 70x70 cm-es darabokra. Dióburokból vízzel felfőzve természetes festéket kaptunk. A textil darabokat óvatosan belemártjuk, a lében hagyjuk kihűlni. Utána kivesszük, megszáritjuk és kivasaljuk. Az óvoda udvaráról gyűjtünk leveleket, a legszebbeket kiválasztjuk. A levelek fonákját vékonyan befestjük barna, bordó, sárga vagy zöld textil festékkel vagy kevert színnel is lehet. A leveleket óvatosan letakarva rányomkodjuk a textilre. A papírt felemelve gyors mozdulattal lehúzzuk a levelet, és ott marad a színes nyomat. Az így elkészült megszáradt terítőt átvasaljuk, és egy nagyon szép asztalterítőt készítettünk.</p>

Szervezeti keretek	Csoportmunka.
--------------------	---------------

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Vizuális, taktilis percepciók fejlesztése a levelek festésével.	Gondolkodás, téri tájékozódás, vizuális percepció fejlesztése a levelek festésével, színészlelés fejlesztése.	Gondolkodás, téri tájékozódás, vizuális percepció fejlesztése a levelek festésével, színészlelés fejlesztése. Térészlelés fejlesztése a levelek elhelyezése a terítőn a megfelelő helyen.
Szociális	Motivációk, akarat tényezők fejlesztése az új terítő készítésével.	Motivációk, gyakorlati tényezők fejlesztése az új terítő készítésével, a csoportszoba asztalokra. A közösségi érzés szép esztétikus terítők lesznek a csoportunkban.	Motivációk, akarat tényezők fejlesztése a levelek nyomtatásának készítésekor.
Kommunikáció	Beszédértés fejlesztése a munkát kísérő magyarázattal, párbeszédekkel.	Beszédértés, verbális kommunikáció fejlesztése a munkát kísérő beszélgetéssel, az elképzelések megfogalmazásával.	Verbális kommunikáció összefüggő folyamatos beszéd fejlesztése az elképzelések megfogalmazásával.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Fél dió héjából katicákat készíthetünk, - piros temperafestékkel a dióhéjat, és fekete tempera segítségével pöttyöket festünk rá.		



**Téma 3.
„GYÚJTÓGETŐ
AKCIÓK”**

Séta a piacon.
Zöldség, gyümölcs készítése újságpapírból.


A tevékenység célja	A kialakítandó plasztikai forma és színvilágának fejlesztése. A zöldség, gyümölcs létrehozásával a festés élményének átélése a valós színek felidézésével. Gondolkodási műveletek fejlesztése a piacos emlékeke felidézésével.
A tevékenység feladata	Emlékezet és képzelet világ megismerésének fokozása a tevékenység közben beszélgetéssel. Az alkotás készítése közben gyakorolják a zöldségek, gyümölcsök neveit, színeit.
Megelőző tevékenység	Vásárlás és látogatás a közeli piacon. Újságpapír összegyűrése gombóccá, különféle zöldség formákká.
Eszközök	Újság papírok, otthonról hozott színes maradék csomagoló papírok, ragasztó, olló, tempera festék, víz, ecset, babakonyhában lévő zöldségek, gyümölcsök, kosarak.
Módszerek	Beszélgetés, bemutatás magyarázat, gyakorlás.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	Kezdeményezhetjük a csoportszobában a piacos vásárlás szerepjátékkal és közös élménnyel, amikor a piacon jártunk. A játék során szétválogatjuk a babakonyhai zöldségeket és a gyümölcsöket, beszélgetünk a színükről, alakjukról, formáiról. Az otthonról hozott újság papírt összegyűrjük, megformázzuk a kívánt formára és bevonjuk a csomagoló papírral. Készíthetjük fehér papírból is ugyanezzel a technikával. A fehér papírt befesthetik a gyerekek a tempera festékkel a zöldségek, gyümölcsök színére.

Szervezeti keretek	Csoport munka.
--------------------	----------------


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességtípusok	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Vizuális percepció fejlesztése a piaci élmények megjelenésével, felidézésével. Emlékezet, fantázia fejlesztése.	Emlékezet, fantázia, kreativitás, figyelem élmények megjelenésével, felidézésével. Képi megjelenésével.	Vizuális percepció keresztcsatornák fejlesztése az élmények felidézésével.
Szociális	A közös élmény felidézésével a társas magatartás fejlesztése.	A közös élmény felidézésével a társas magatartás fejlesztése, a többi gyerek végighallgatásával.	A közös élmény felidézésével a társas magatartás fejlesztése, a többi gyerek végighallgatásával, és érdeklődéssel figyelve egymásra.
Kommunikáció	Az élmények felidézésével, a közös beszélgetéssel a beszédértés és nyelvi kifejező eszközök fejlesztése.	Az élmények felidézésével, a közös beszélgetéssel a beszédértés és nyelvi kifejező eszközök, és megfogalmazásának fejlesztése.	A saját élmények megfogalmazásának az összefüggő alkotás folyamata, beszéd fejlesztése az élmények felidézése kapcsán.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus mozgás fejlesztése az újságpapír gyűrögetése, formázása közben.	Finom motorikus mozgás fejlesztése az újságpapír gyűrögetése, formázása közben.	Finom motorikus mozgás fejlesztése az esztétikai forma kialakításának fejlesztése.

Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Az elkészített zöldségekkel, gyümölcsökkel játszhatnak piacos játékot.
---	--


 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”</p>	<p>Vendégváró „újra szappan”. Maradék szappan hasznosítása.</p>	
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Az újrahasznosítás (szappan) szemléletformáló hatása, technikai tudás bővítése. Takarékosagra nevelés.</p>	
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Tapintásos észlelés fejlesztése. Alakítás fejlesztése.</p>	
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Apróra kopott szappanok gyűjtése a csoportban a szülők bevonásával.</p>	
<p>Eszközök</p>	<p>Sajtreszelő, szappandarabok, lábas, víz.</p>	
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, bemutatás, gyakorlás.</p>	
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>		
<p>Vázlat</p>	<p>A kiskosárnyi szappant sajtreszelővel lereszeljük egy lábasba. Felöntjük vízzel, elkeverjük és lassú tűzön, forralni kezdjük. Olyan állagúnak kell lennie, mintha pudingot főznénk. Amikor a lassú, állandó keverés mellett felforrt a pép, félrehúzzuk. Utána folyamatos keverés mellett illóolajat kb. 10 cseppet öntünk bele (ami a kedvencünk pl.: levendula vagy narancs). Majd az elkészített fém tálcára óvatosan ráöntjük a folyékony szappant, kb. egy ujjnyi vastagságban. Rövid időre kitesszük hűteni az ablakba. Amikor megdermedt, süteményformákkal kiszaggatjuk, és egy deszkára tesszük száradni. Az illatos, formás kis szappanokat becsomagolhatjuk, növényi festékekkel festett selyempapírba, és ajándékozhatjuk is vendégeknek.</p>	
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Mikro csoportos.</p>	

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

	<p>Differenciálási szintek</p>		
	<p>I.</p>	<p>II.</p>	<p>III.</p>

Képességfajták			
Értelmi	Formaismeret fejlesztése a süteményformák létrehozásával, a szappan kiszaggatásával. Vizuális észlelés és figyelemfejlesztés, szaglás, érzékelésfejlesztés.	Formaismeret fejlesztése a süteményformák létrehozásával, a szappan kiszaggatásával. Vizuális észlelés és figyelemfejlesztés szaglás, érzékelésfejlesztés.	Vizuális emlékezet fejlesztése. Formaismeret fejlesztése a süteményformák létrehozásával, a szappan kiszaggatásával. Vizuális észlelés és figyelemfejlesztés szaglás érzékelésfejlesztés.
Szociális	A megismerés örömeinek átélése az új technika bemutatásával, a kivitelezés során.	Az újra szappan létrehozása során érzett öröm megélése a csoportban.	Az újra szappan létrehozása során érzett öröm megélése a csoportban.
Kommunikáció	Beszédértő képesség fejlesztése az újra szappan készítéséről folytatott beszélgetés során.	Beszédértő képesség fejlesztése az újra szappan készítéséről folytatott beszélgetés során, (süti forma, kiszaggatjuk).	Nyelvi kifejező készség fejlesztése az újra szappan megtervezésétől a kivitelezésig folytatott párbeszédekkel.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus, fejlesztése.	Finom motorikus, fejlesztése.	Finom motorikus, fejlesztése.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Beszélgessünk a tisztálkodás fontosságáról, a higiéniai szokásokról.		


IRODALMI NEVELÉS

 TÉMA 1. A VÍZ:” KINCS”	<p>„Sárga a bóbitájok” Gazdag Erzsébet: Pitypangok Mesélő természet 108. oldal 145. vers Kincs könyvkiadó</p>
A tevékenység célja	Az új vers élményszerű bemutatása. A vers hangulatának, játékosságának érzékeltetése óvónői bemutatással. Közös beszélgetés és a vers hallgatása során az értelmi képességek fejlesztése.
A tevékenység feladata	Beszélgetés a gyerekekkel néhány tavaszi, mezei virágról (ibolya, pitypang, gólyahír), és jellemzőikről, valamint a föld szerepéről a növények életében, szókincsbővítés: bóbita, pelyhes, imbolyog.
Megelőző tevékenység	Az Árpád-parkban tett séta alkalmával a virágok közvetlen megtapasztalása. Virágokkal kapcsolatos dalok énekelgetése, versek mondogatása. Virágok gondozása a csoportszobában és az óvoda virágos kertjében.
Eszközök	Élő virágok, pongyola pitypangok és ibolyák készítése papírhulladékból (csomagoló papír, selyem papírtérítő, ragasztó, olló).
Módszerek	Bemutatás, gyakorlás, elbeszélés.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	A foglalkozást kezdeményezzük a csoportszobában lévő élő cserepes virágok tulajdonságainak közvetlen érzékszervekre ható megtapasztalásából, a virágos kertben lévő virágok megfigyeléséből. Hulladék csomagolópapír és selyempapírból készített ibolyák és pongyolapitypangokkal is motiválhatjuk a gyermekeket, egy-egy fejdísz segítségével, amelyet közösen készítünk el. Mutassuk be most a verset! Beszélgessünk a gyerekekkel, hogy a föld miért fontos a növények életében. Mi szükséges a fejlődésükhöz? Milyen föld a megfelelő talaj a számukra? Mi történik, ha leszakítjuk őket? A vers többszöri bemutatása után a gyerekek is játszhatják és le is festhetik a vers gondolatait, amelyet bízzuk a saját fantáziájukra.
Szervezeti keretek	Csoport vagy mikro csoport.


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	A képzelet és a figyelem fejlesztése, az auditív percepció fejlesztése a vers meghallgatásával	A képzelet és a figyelem fejlesztése, az auditív percepció fejlesztése a vers meghallgatásával, a vizuális belső képek lefestésével.	A képzelet és a figyelem fejlesztése, az auditív percepció fejlesztése a vers meghallgatásával, mondogatással, a vizuális belső képek papírra vetésével a festés részletesebb kidolgozás formájában.
Szociális	Az élő környezet iránti érzékenyítéssel, a növények képeinek nézegetésével az érdeklődés felkeltése, fejlesztése.	Az élő környezet iránti érzékenyítéssel, a növények képeinek nézegetésével az érdeklődés felkeltése, fejlesztése. Beszélgetés a növényekről.	Az élő környezet iránti érzékenyítéssel, a növények képeinek nézegetésével az érdeklődés felkeltése, fejlesztése. Beszélgetés a növényekről.
Kommunikáció	Beszédértés fejlesztése, új szavak (pelyhes, imbolyog, bóbíta) megismerésével és élő növények ill. képek nézegetésével vizuális élményhez juttatás.	Beszédértés fejlesztése, új szavak (pelyhes, imbolyog, bóbíta) megismerésével és élő növények ill. képek nézegetésével vizuális élményhez juttatás. Az élmény megfogalmazása mondatalkotás.	Beszédértés fejlesztése, új szavak (pelyhes, imbolyog, bóbíta) megismerésével és élő növények ill. képek nézegetésével vizuális élményhez juttatás. Az élmény megfogalmazása mondatalkotás.
Testi – mozgás Képesség	A finommozgások fejlesztése, térbeli kompozíciókészítéssel és festéssel. (pitypang és ibolya)	A finommozgások fejlesztése, térbeli kompozíciókészítéssel és festéssel, alak- és környezet formálás (pitypang és ibolya)	A finommozgások fejlesztése, térbeli kompozíciókészítéssel és részlet gazdag festéssel, alak- és környezet formálással.

Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Készítsünk pitypang füzéretet, koszorút, nyakláncot!
---	--

 <p>Téma 2. „TÚL SOK A SZEMÉT”</p>	<p>„ Bekaplak, fél diócska!”</p> <p>A kismókus fél dióhéja Fésűs Éva: Az ezüst hegedű c. könyve</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Az irodalmi élményre reagálás érzékenyítése, a szép magyar szó megélése, a belső vizuális kép fejlesztése. Szövegértés fejlesztése.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Mesehallgatás. Az érzelmek felszínre kerülése, a szorongás, a félelem oldása.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Természetjárás során termékek gyűjtése, dió, makk, gesztenye, a termékek környezetének megfigyelése. Diótörés, a fél dióhéjból katica készítése.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Fekete karton és piros, fekete tempera a katicához. Síkbáb mókusok vagy kesztyűbábok.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutató.Gyakorlás</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>A gyermekek helyezkedjenek el kényelmesen a meséléshez kialakított nyugodt szobarészben. Hangulatilag készítsük elő a mesét, mondjuk a dióval kapcsolatos verset mondják. Az óvónő adja elő a mesét. Közös beszélgetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Milyen tulajdonságai vannak a Mókus Petinek? - Milyen a testvére? - Mit kellett volna tenni Mókus Petinek?
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>frontális</p>


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Emlékezet fejlesztése. A mese szereplőinek, cselekményének felidézésével. Fogalomismeret bővítése a mese kifejezéseinek, szavainak megismerésével: roskadó, fodros, pompás, cserfes.	Szubjektív lényegkiemelő képesség fejlesztése a mese cselekmény részletének felidézésével. Emlékezet és figyelem fejlesztése, megfigyelőképesség fejlesztése a fél dióhéj sorsáról.	Időrendi sorrend érzékeltetése a mese cselekményrészleteinek történet szerinti sorba rendezésével. Fogalomismeret bővítése a kifejező szavak értelmezésével, megismerésével.
Szociális	Együttműködési képesség fejlesztése a mese hallgatásával.	Együttműködési képesség fejlesztése a mese hallgatásával, az erkölcsi tulajdonságok tanulságok kibontakoztatása.	Együttműködési képesség fejlesztése a mese hallgatásával, az erkölcsi tulajdonságok tanulságok kibontakoztatása.
Kommunikáció	Kifejezőkészség fejlesztése az új szavak, kifejezések megismerésével: roskadó, fodros, pompás, cserfes.	Kifejezőkészség és beszédértő képesség fejlesztése az új szavak, kifejezések megismerésével, jelentésével: roskadó, fodros, pompás, cserfes.	Kifejezőkészség és beszédértő képesség fejlesztése az új szavak, kifejezések megismerésével, jelentésével: roskadó, fodros, pompás, cserfes.
Testi – mozgás képesség	Finommotoros képesség fejlesztése a katica készítése során.	Nagy- és finommozgások fejlesztése Mókus Peti és a többi állat mozgásának utánzása révén.	Nagy- és finommozgások fejlesztése Mókus Peti és a többi állat mozgásának utánzása révén.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Fél dióhéjából pókok készítése, zsenilia drót felhasználásával		

 <p>Téma 3. „GYŰJTŐGETŐ AKCIÓK”</p>	<p>„Mosolygó alma” Benedek Elek: Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack c. mese</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>A mese szemléletes, élményszerű bemutatása. A mese hangulatának és párbeszédek játékosságának érzékeltetése, szemléletes előadással. A mesetudat és az értelmi képességek fejlesztése a mese hallgatás és az azt követő beszélgetés során.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Kifejező előadásmóddal érzékeltessük a mese képi világát. A koncentráció fejlesztése a mese szemléletes bemutatásával. Az emlékezet, a figyelem és a képzelet fejlesztése a mesehallgatás és az azt követő beszélgetés során. Szókincsbővítés (sompolyodik, nem disznóláb).</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Játék a babakonyhában, beszélgetés a gyümölcsökről, képes könyvek nézegetése a gyümölcsökről. „Séta a piacra, vagy a zöldségesbe, gyümölcsvásárlással egybekötve.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Babakonyhában lévő gyümölcsök ill. a papírból készített gyümölcsök, kismalac v. disznó fejbáb v. síkbáb.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutató, gyakorlás, ellenőrzés.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Kezdeményezzük a mesét, a szokásrendünknek megfelelően. Motiválhatjuk a gyerekeket gyümölcsbábokkal v. gyümölcsökről szóló mesekönyvek nézegetésével. Mutassuk be a mesét, és adjunk lehetőséget a gyerekeknek a mese többszöri meghallgatása után az általuk kiválasztott részek eljátszására.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoport munka.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Az auditív percepció és a figyelem fejlesztése a mese végighallgatásával.	Az auditív percepció és a figyelem fejlesztése a mese végighallgatásával, és a mese folytatásával.	Az auditív percepció és a figyelem fejlesztése a mese végighallgatásával, és a mese eljátszásával.
Szociális	Az érdeklődés a motiváltság fejlesztése az irodalom iránti fogékonyság alakításával, a mese meghallgatásával.	Az érdeklődés a motiváltság fejlesztése az irodalom iránti fogékonyság alakításával, a mese meghallgatásával, a mese folytatásával.	Az érdeklődés a motiváltság fejlesztése az irodalom iránti fogékonyság alakításával, a mese meghallgatásával, a mese eljátszásával.
Kommunikáció	Szókincsbővítés a beszédértés fejlesztése az új szavak (csengő barack, sompolyodik, szőlőtöke), érthető közreadásával.	Szókincsbővítés a beszédértés fejlesztése az új szavak (csengő barack, sompolyodik, szőlőtöke), értelmének megvilágításával, és a mesélés során való használatával.	Szókincsbővítés a beszédértés fejlesztése az új szavak (csengő barack, sompolyodik, szőlőtöke), értelmének megvilágításával, és a mesélés során való használatával
Testi – mozgás képesség	A finommozgások fejlesztése a gyümölcsök és a korona készítése során.	A finommozgások fejlesztése a gyümölcsök és a korona készítése során, (újságpapír gyűjtése és formázása során).	A finommozgások fejlesztése a gyümölcsök és a korona készítése során, (újságpapír gyűjtése és formázása során).
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Gyümölcsfák készítése egyéni ötlet alapján.		

 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”</p>	<p>„Komposztmanók”/mese/ Monikiné Székely Zsuzsa: Nimfea Természetvédelmi Egyesület a Környezeti Nevelés Közügy 2006. 172.o.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Az új mese élményszerű bemutatása. A mesetudat és a gondolkodási műveletek fejlesztése a közös beszélgetéssel, Földünk védelmére, környezetvédelemre nevelés, felelős, tudatos magatartás alakítása.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Mesehallgatás. A mese bemutatása kapcsán éreztessük, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk fölhalmozódó szemét miatt. Hangsúlyozzuk, hogy mit helyes tennünk!</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>A környező világ megismerése- szelektív hulladékgyűjtés.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Műanyag palackok, papírok, üvegek, fémdobozok.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutató, beszélgetés, ellenőrzés.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>A gyermekek telepedjenek le a szobában kialakított mesekuckóban. Pár szóval idézzük fel a hulladékok csoportosítását, típusait. Motiválhatjuk a gyerekeket a szőnyegre letett hulladékok válogatásával, halomba gyűjtésével, ill. szelektíven. Érzékeltsük a gyerekekkel, hogy melyik szebb: a szemétheget v. a külön válogatott szemét: komposztolni való, papír összekötegelve, fémhulladékok egy helyre gyűjtve. Mutassuk be a mesét. Beszélgessünk a szép tájakról, tiszta erdőkről. Mezőkről. Hogyan tud egy óvodás környezetet védeni?</p> <ul style="list-style-type: none"> - vélemények meghallgatása, - a szelektív hulladékgyűjtés fontosságának tudatosítása.
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoport munka.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Fogalomismeret bővítése a szelektív hulladék gyűjtés analízise során összehasonlítás a képességének fejlesztése, következtetések levonása a szép rendezett környezet é a szennyezett elhanyagolt táj összehasonlításával.	Emlékezet és összehasonlító képesség fejlesztése a környezet megóvásáról szerzett ismeretek a hulladékok csoportosítása és típusairól szerzett ismeretek, tapasztalatok felidézésével.	Emlékezet és összehasonlító képesség fejlesztése a környezet megóvásáról szerzett ismeretek a hulladékok csoportosítása és típusairól szerzett ismeretek, tapasztalatok felidézésével.
Szociális	Az ember által gondozott, ill. elhanyagolt tájak szétszórt szemetek összehasonlításával a környezetgondozás fontosságára nevelés.	A környezetet óvó- védő, ill. a romboló tettek felidézésével az emberi cselekvés környezetre gyakorolt hatásának érzékeltetése.	Az óvodás gyermek környezete iránt való felelősségének érzékeltetése, környezetvédelmi lehetőségeinek megbeszélésével.
Kommunikáció	Aktív és passzív szókinés bővítése a kacsát, konyhai hulladék, kupac, szavak megismerésével.	Összefüggő érthető mondatok alkotása az összehasonlítások és következtetések megfogalmazása során.	Beszédértő képesség fejlesztése a környezetvédelem témakörébe tartozó.
Testi – mozgás képesség	Nagymozgások fejlesztése a hulladékválogatás során.	Szem – kéz koordináció fejlesztése a hulladékválogatás során.	Nagymozgások és finommozgás fejlesztése a hulladékválogatás sorba rendezés, kötözés során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Meseillusztráció a mese többszöri meghallgatása után, „Tiszta erdő” címmel.		

ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZAT
Szemét vagy hulladék, avagy a hulladék nem szemét!
5-6-7 éves

Téma	NEVELÉSI TERÜLET			
	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE		VIZUÁLIS	IRODALOM - ANYANYELV
	ÉLŐ - ÉLETTELEN	MATEMATIKA		
Téma 1. „HOGYAN ÉLTEK ELŐDEINK”	Hogyan éltek elődeink? Hulladékkeletkezés megelőzése, takarékoság.	„Horgászok és a halak” Halmazok szétválogatása.	„Virágok az ablakban” Ajándékkészítés	„Két gyöngyszeme merengő” Kassák Lajos: Mese a rongybabáról
Téma 2. „SAJÁT SZEMETÜNK”	Hasznosítható és nem hasznosítható – szelektív hulladékválogatás.	„Vásárlás az Abc-ben.” Halmazok összemérése párosítással.	„Folyóparti séta” Kagylós újra gyertya készítése.	„Ezüst forrás fakadt a medvehegy oldalában.” Az irigy medve Fésüs Éva: Az ezüsthedű Szent István Társulat az Apostoli szentszékkönyv kiadója
Téma 3. „MI VAN A LEVEGŐBEN?”	A levegőszennyeződés vizsgálata.	Számlálással minden, ami gömbölyű síkidomok és testek kapcsolata.	„Bolygónk a FÖLD” Földgömb készítése a Föld napjára.	„Hiába sütök, mégsem ragyogok” Szlovák népmese, Mészöly Miklós feldolgozása Nagytakarítás a Napnál Film – weld kft: Nyíregyháza 2001.
Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”	A szerves és szervetlen hulladékok bomlási kísérlete a talajban.	„Újra papír matematikája” mennyiségek összemérése térben.	„Fotóalbum” – újra papírból készítve	„leveletem megírom” Tamkó Sirató Károly: Papírgyár Cini-cini muzsika 203. o.



**Téma 1.
„HOGYAN ÉLTEK
ELŐDEINK”**

Hulladékkezelés megelőzése, takarékoság.
„HOGYAN ÉLTEK ELŐDEINK?”
És mire használták a természet kincseit.

A tevékenység célja	A hulladéktermelés csökkentésére való fegyelemfelhívása. Az újrahasznosítás lehetőségei.
A tevékenység feladata	A vidéki hagyományok, és a falusi életmód példamutató ereje. Az erőforrások és energiaigények újrafelhasználhatóságának megismerése.
Megelőző tevékenység	Falumúzeum skanzen látogatás a lakóhelyhez legközelebb eső településre szülőikkel. Skanzen – Szentendre régi paraszti házak, és új modern épületek fotóinak gyűjtése.
Eszközök	Kartondobozok, természetes anyag hulladékok, vessző, sás, gyékény, kukoricacsutka, fűz vessző.
Módszerek	Beszélgetés, magyarázat.

Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat

Vázlat	<p>A szülők meghívása a foglalkozásra. Meséljenek azokról a tárgyakról. Beszélgetünk a szentendrei Skanzenben látottakról, házakról, épületekről, berendezési tárgyakról, használati tárgyakról. Keressetek Ti is olyan tárgyakat, melyek fából, gyékényből... természetes anyagból készültek! Mesterségeket ismerhettünk meg, amelyek ma már kevésbé léteznek. A vadászattal és halászattal, bogyógyűjtéssel élelemhez jutottak. A házak és kerítésekhez szükséges építőanyagot is maguknak teremtették elő, a saját maguk által készített szerszámokkal. Láttunk szénásszekereket, lovas kocsikat, amelynek helyét most autók kamionok foglalják el. A régi házak padlóját, falát tapasztották. Agyagot, szalmát, pelyvát, vizet összekeverünk és lehet vele simítani, bevonni a ház padlóját, ha van kell beletenni tehéntrágyát is mert jobban tapad, ragad. Megismerhetjük a rongyszőnyeget, a textil újrahasznosítása révén. Terepasztalt készítünk, természetes hulladék anyagokból. A házakat kartondobozokból készítjük, a kerítést metszészkor begyűjtött vesszőkből állítjuk össze, amelyet régen földbe vert karókra vesszőből fontak. A lopótök és a kobaktöktől edényeket készítettek régen, a gyékény a csoportszobában is megtalálható amelyet tároló edénynek használtak szintén. A kukorica csuhé, kása, sás,</p>
--------	---




vesszőfélék a fonásra alkalmasak. A fűz vesszőből kosarat fontak, amely régen a paraszti élet háztartásaiban elképzelhetetlen volt.

Szervezeti keretek

Csoport munka.


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Vizuális emlékezet fejlesztése a múzeumi tárgyak felidézésével.	Ok – okozati összefüggések felismertetése a tárgyak természeti kincsek újrahasznosítása révén.	Ok – okozati összefüggések felismertetése a tárgyak természeti kincsek újrahasznosítása révén.
Szociális	A régi paraszti emberek által gondozott és rendben tartott porták és mai elhanyagolt házak, udvarok, összehasonlítása.	A környezetet védő érthető mondatok alkotása, kirándulásról szóló történetek látni valók felelevenítésével.	A környezetet védő érthető mondatok alkotása, kirándulásról szóló történetek látni valók felelevenítésével.
Kommunikáció	Szókincsbővítés, aktív, passzív.	Összefüggő érthető mondatok alkotása a kirándulásról szóló történetek látni valók felelevenítésével.	Összefüggő érthető mondatok alkotása a kirándulásról szóló történetek látni valók felelevenítésével.
Testi – mozgás képesség	Szem – kéz koordináció fejlesztése, pl. gémeskút v. fonás készítésével.	Finommotoros képességek fejlesztése.	Szem – kéz koordináció fejlesztése, pl. gémeskút v. fonás készítésével Finommotoros képességek fejlesztése.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Memória kirakó, ismerkedés a hulladékfajtákkal.		


Téma 2. „SAJÁT SZEMETÜNK”	Hasznosítható és nem hasznosítható. Szelektív hulladékválogatás.
A tevékenység célja	Környezetvédelemmel kapcsolatos felelős, tudatos magatartás fejlesztése.
A tevékenység feladata	Környezettudatos gondolkodás és viselkedésmód fejlesztése .A hulladékok jellemző tulajdonságai, csoportosítása
Megelőző tevékenység	Játék a „kukabúvár” szelektív hulladék játékkal képről csoportosítása a hulladékokkal.
Eszközök	Nagy ív csomagolópapír, tisztára mosott hulladékok, 2 nagyméretű doboz. Hasznosítható és nem hasznosítható felirattal.
Módszerek	Beszélgetés, magyarázat.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	<p>Öntsük a szemetes edény tartalmát, amelyet előre összegyűjtöttünk a gyerekekkel és tisztára mostunk egy csomagoló papírra! Az edény tartalma: csomagolódoboz, bébiételes üveg, telefonkönyv, matrica, villanykörte romlott felvágott, ásványvizes palack, szemüveg, samponos doboz, konzervdoboz, csoki papír, újságpapír, tükör, olajos hal, indigó, zsíros papír, wc papír guriga, tojástartó, dobozos üdítős doboz.</p> <p>Vizsgáljuk meg a tartalmát.</p> <p>Mi kerül a szemétbe?</p> <p>Mely termékeket lehetne újra hasznosítani?</p> <p>Mely termékek visszaválthatók?</p> <p>Mely terméket lehet újra felhasználni?</p> <p>Mely természetes?</p> <p>Ezeket a hulladékokat most a gyerekekkel szétválogatjuk aszerint, hogy hasznosítható vagy nem hasznosítható.</p> <p>Hasznosítható:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csoki papír, - Újságpapír, - Ásványvizes palack, - Bébiételes üveg, - Telefonkönyv, csomagoló doboz, - Samponos doboz, - Konzervdoboz, - WC papír guriga,

	<ul style="list-style-type: none"> - Tojástartó, - Üdítős doboz. <p>Nem hasznosítható:</p> <ul style="list-style-type: none"> - romlott felvágott, - tükör, - szemüveg, - matrica, - indigó, - villanykörte, - zsíros papír, - olajos hal. <p>Beszéljük meg a gyerekekkel, hogy a hulladékokat, amelyek hasznosíthatóak újra fel tudjuk használni, és nem csupán megszabadulni tőle. Újra tudjuk használni: az üvegeket, a fémeket, a papírt. Tudunk újra papírt készíteni is.</p>
Szervezeti keretek	Csoport munka.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Percepció, emlékezet fejlesztése, az anyagfajták megismerésével, felidézésével.	Percepció, emlékezet fejlesztése, az anyagfajták megismerésével, felidézésével.	Ok – okozati összefüggések, problémamegoldó képesség, percepció, emlékezet fejlesztése, az anyagfajták megismerésével, felidézésével.
Szociális	A környezettudatos gondolkodás fontosságára nevelés.	A környezettudatos gondolkodás fontosságára nevelés.	Az óvodás gyermek környezete iránt való felelősség érzetének megbeszélése.


Kommunikáció	Szókincsbővítés, szókincs fejlesztés a hasznosítható nem hasznosítható hulladék esetén.	Szókincsbővítés, szókincs fejlesztés a hasznosítható nem hasznosítható hulladék esetén.	Szókincsbővítés, szókincs fejlesztés a hasznosítható nem hasznosítható hulladék esetén.
Testi – mozgás képesség	Szem – kéz koordináció, nagy és finom mozgás.	Szem – kéz koordináció, nagy és finom mozgás, a hulladék válogatás során.	Szem – kéz koordináció, nagy és finom mozgás, a hulladék válogatás során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Szemétváros építése.		

 <p>Téma 3. „MI VAN A LEVEGŐBEN?”</p>	<p>A levegőszennyeződés vizsgálata.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Ismerjék meg a gyermekek környezetünk állapotát.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>A környezeti problémák.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Séta a városban. A levegő tisztaságának, illatának érzékelése. Séta az erdőben, parkban. A tiszta levegő. Képek gyűjtése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a tiszta levegőről. - levegőszennyeződésről.
<p>Eszközök</p>	<p>Üveglap, gyertya, gyufa, képek.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Felidézzük a gyerekekkel a városban ill. az erdőben tett séta alkalmával a levegő illatát, összehasonlítottuk, hogy hol tisztább a levegő és hol szennyezettebb. A továbbiakban néhány olyan egyszerű kísérletet végzünk, amelyek segítenek megismerni a levegő minőségét! Az egyik kísérlet szinte láthatatlan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - gyűjtjük meg a gyertyát, és kérdezzük meg a gyerekeket, hogy látnak-e szennyezést az égő láng körül. Majd utána tartunk egy üveglapot a gyertya fölé, és nézzük meg a korom foltot rajta. Beszéljük meg, gondolkodjanak rajta, mitől lett kormos az üveglap? Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy ők és családjuk tagjai hogyan szennyezik és mivel a levegőt. Mondjuk el a gyerekeknek: - miért tisztább az erdei levegő? - A lombzat elnyeli a széndioxidot, szennyeződések, - Károsítják a szennyeződések a leveleket a városban és ezért a fák korai kipusztulásához vezetnek. <p>Sétánk alkalmával figyeljük meg, és következtessünk a faágak kéményéből kiáramló füst színéről a légkörbe került szennyező anyagokra.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoport munka.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Emlékezet fejlesztés, vizuális emlékezet fejlesztése a természetben előzőleg megtapasztaltak és a jelenleg megfigyeltek/időjárás, légmozgás, összehasonlításával.	Emlékezet fejlesztés, vizuális emlékezet fejlesztése a természetben előzőleg megtapasztaltak és a jelenleg megfigyeltek (időjárás, légmozgás, felhő típusok) összehasonlításával. Fogalomismeret bővítése a tapasztalt változások megnevezésével.	Emlékezet fejlesztés, vizuális emlékezet fejlesztése a természetben előzőleg megtapasztaltak és a jelenleg megfigyeltek (időjárás, légmozgás, légmozgás erőssége, megnevezése, felhő típusok) összehasonlításával. Fogalomismeret bővítése a tapasztalt változások megnevezésével.
Szociális	A természetben a folyamatos változásokra, légmozgásokra való rácsodálkozás örömeinek átélése.	A természetben a folyamatos változásokra való rácsodálkozás örömeinek átélése. A légszennyezés (levegőszennyezés megismerése,	A természetben a folyamatos változásokra, légmozgásokra való rácsodálkozás örömeinek átélése. A légszennyezés megismertetése. A levegő tisztaságának fontossága a növények, állatok, emberek életében.
Kommunikáció	Szókincsbővítés a természetben tapasztaltak megnevezésével (füst, kémény, korom, hamu, pernye, stb.)	Szókincsbővítés, szókincs fejlesztés a természetben tett séták alkalmával és a természetben tapasztaltak	Szókincsbővítés, szókincs fejlesztés a természetben tett séták alkalmával és a tapasztalt levegőszennyeződés


		megnevezésével (füst, kémény, hamu, pernye, stb.)	megnevezése
Testi – mozgás képesség	Nagy és finom mozgások fejlesztése a séták során a városban és környékén.	Nagy és finom mozgások fejlesztése a séták során a városban, és környékén	Nagy és finom mozgások fejlesztése a séták során a városban és környékén. ,a levegő szennyeződésének folyamatos vizsgálatával.

 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”</p>	<p>A szerves és szervesetlen hulladékok bomlási kísérlete a talajban.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Felelős, tudatos magatartás alakítása. Ismerkedés a környezetbarát anyagokkal. A környezetszennyezés hatása életünkre.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Alma és saláta vásárlása a piacon.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Almacsutka, salátalevél, nylonzacskó, tejfölös doboz, 4 nagyobb méretű cserép, földdarab, asztal, vászonerítő.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat, kísérlet, becslés, megfigyelés, vizsgálódás.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Előkészítjük a 4 nagyobb cserépet, a földet, az almacsutkát, a salátalevelet, a nylonzacskó darabot, és a tejfölös dobozt. Beszélgetünk a gyerekekkel közben, hogy mi történhet a talajban, ha ezeket az anyagokat beletesszük kb.1 hónapra. Teszünk mind a 4 cserép aljára földet, erre rátesszük az egyikbe az almacsutkát, a másikba a salátalevelet, a harmadikba a nylonzacskó darabokat, a negyedikbe, pedig a tejfölös dobozt. Utána betakarjuk földdel, és meglocsoljuk kb. 1 hónap múlva, megnézzük a cserép tartalmát, kiborítjuk és megvizsgáljuk. Azt tapasztaljuk, hogy a saláta és az almacsutka környezetbarát termék és újra a föld részévé vált, vagyis újra a talajba kerültek, ahol egy újabb alma, fű vagy zöldség nőhet belőlük. A másik 2 cserép tartalmát is kiborítjuk, és a gyerekek megdöbbenően tapasztalják, hogy a nylon és a tejfölös doboz változatlanul a cserépben maradtak és nem történt változás, és nem váltak újból a föld részévé.</p> <p>- vajon melyik anyag kedvezőbb a kísérlet alapján számunkra, a Föld számára?</p> <p>Megbeszéljük a gyerekekkel a komposztálás fontosságát, a szerves hulladékok gyűjtését komposztáló edényekbe, hogy komposztta érése után a termőföldbe visszajutva értékes tápanyaggal lássuk el a talajt.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoportos, mikro csoportos.</p>


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Emlékezet fejlesztése a szerves és szervetlen anyagok felidézésével. Mennyiség és számnév összekapcsolása, összehasonlítása az anyagoknak.	Emlékezet fejlesztése a szerves és szervetlen anyagok felidézésével. Mennyiség és számnév összekapcsolása, összehasonlítása az anyagoknak.	Emlékezet fejlesztése, problémamegoldó képesség fejlesztése, az anyagok bomlása miatt. Időérzék fejlesztése.
Szociális	A hulladékok kísérletezése kapcsán a környezetünk megóvására nevelés.	Környezet és természet védelmére nevelés.	A komposztálható és nem komposztálható hulladékok közötti különbség megismerésére nevelés.
Kommunikáció	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése, új szavak megismerése, komposzt, cserép, talaj.	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése, szókincsfejlesztés: szerves és szervetlen anyagok.	Beszédértő képesség fejlesztése a bomlási kísérlet megismerése közben.
Testi – mozgás képesség	Nagymozgások, finom motorikus fejlesztése.	Szem – kéz koordinációfejlesztés, a komposztok, olló, anyagok cserépbe helyezésével.	Nagymozgások, finom motorikus fejlesztése a kísérletezés közben.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Memória kártyajáték a komposzt és nem komposzt anyagok között.		


MATEMATIKA

 <p>Téma 1. „HOGYAN ÉLTEK ELŐDEINK”</p>	„Horgászok és a halak.”	
A tevékenység célja	Figyelem, emlékezet fejlesztése. Szociális magatartás erősítése.	
A tevékenység feladata	Halmazok szétválogatása, bontása részhalmazokra.	
Megelőző tevékenység	Séta a patakparton.	
Eszközök	Szőnyeg, papírhalak, gépkapocs, hurkapálca, mágnes tálak csoporttól függően.	
Módszerek	Beszélgetés. Játék Bemutató	
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat		
Vázlat	A szőnyeget kinevezzük tónak. Ide kerülnek az előre elkészített papírhalak. A szájuk gépkapocs. Minden gyermek kap egy horgászbotot. Hurkapálcára fonállal mágnes erősítünk. A gyermekek körbejárják a tavat, és megpróbálnak időre minél több halat kifogni. Az idő lejártával, párosítással eldöntjük, hogy hol van a több hal, a tóban vagy a parton. Játshatják úgy is a játékot, hogy a gyermekeket csoportokra osztjuk, 3-4 fős csop., és horgászversenyt játszanak. Minden csoportnak van egy tál, amibe gyűjtik a halakat. A játék végén, a halak számától függően, számlálással v. párosítással döntjük el, hogy melyek csapat nyert.	
Szervezeti keretek	Csoportos, mikro csoportos.	

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 <p>Képességfajták</p>	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
	Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése, cselekvés és verbalitás	Problémamegoldó	Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése, cselekvés és verbalitás

Értelmi	összekapcsolása a játék során.	képesség fejlesztése.	fejlesztése, összekapcsolása, problémamegoldó képesség fejlesztése.
Szociális	Felnőttel való együttműködés fejlesztése a gondolkodási műveletek kérésre történő végrehajtásával.	Gyermekek iránti figyelmességre nevelés, a halak gyűjtése csoport munka jelentősége.	Felnőttek iránti figyelmességre nevelés, az idő betartásával a szabályok elfogadása.
Kommunikáció	Térbeli viszonyok, irányok: lent, oldalt, körös-körül.	Térbeli viszonyok. Testrészek: csukló, kar, kéz a horgászás közben.	Térbeli viszonyok. Testrészek megnevezése, szókincs bővítés.
Testi – mozgás képesség	Szem – kéz koordináció fejlesztése, padlón lévő alakzatok, körbe mozgásával, végigmozgásával.	Szem – kéz koordinációfejlesztés, nagymozgás fejlesztés.	Szem – kéz koordinációfejlesztés, nagymozgás fejlesztés.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Bővíthetjük a halakon kívül különféle vízi állatokkal.		


 <p>Téma 2. „SAJÁT SZEMETÜNK”</p>	<p>Vásárlás az ABC-ben.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Szociális magatartás erősítése. Figyelem fejlesztése: tájékozódás térben szabálytudat fejlesztése.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>A vásárlói szokások kialakítása. 1. játékban. 2. önállóan. Az élethelyzetekben szülői mintát átélve, követve, ellenőrizve. Halmazok összemérése, párosítással, számlálással.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Vásárlás az ABC-ben, annak megfigyelése, hogyan történik a vásárlás. Csoport szobában, tevékenység formájában. Csoportok alakításával, vakvezetés játék. (a vázlatban található)</p>
<p>Eszközök</p>	<p>5 db jellel ellátott, nyakba akaszthatós embléma, 5 tarisznya, 500 ft a vásárláshoz.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat.</p>
<p style="text-align: center;">Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Vakvezetés játék – a szülő kíséretében a gyermek önállóan vásárol az élelmiszerboltban. Előtte megbeszéljük a szülővel, miből mennyit kell vásárolni, milyen legyen az árujelzés. A gyermek helyezi a kosárba, és a pénztárhoz viszi. A szülő csak akkor avatkozik bele, ha a megbeszéltektől eltérően vásárol a gyermeke. (ehhez a tevékenységhez előzetes szülői tájékoztató szükséges a játék lényegéről). – klasszikus szimulációs játék.</p> <p>Vásárlás az ABC-ben: igazi vásárlás.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 4-5 gyermekkel csoportokat hozunk létre, minden csoport más színű emblémával ellátott nyakba akaszthatós jelet kap, azért, hogy tudja hová tartozik 5 virág, 5 alma, 5 szilva stb. 2. megbeszéljük előre mit kell venni, hogy néz ki. <ol style="list-style-type: none"> 1. csoport 1 db túrót kell vennie. 2. csoport 1 db kis tubus majonézt, mustárt, 3. csoport 3 db kis dobozos ivólevet, 4. csoport 1 db sűrűsajtot, 5. csoport 10 db PEZ cukorkát. <p>Minden csoport tudta a nyakában lévő jelzés alapján, hogy hová tartozik.</p>

	<p>A szülőkkel előre meg kell beszélni, vigyázzanak a gyermekeikre. A csoportszobában is játszunk vásárlást az „ABC”-ben. Berendezük a csoportszobát, zöldség – élelmiszer boltnak, úgy hogy 5 asztalra tesszünk sokféle árut. 5 asztal – 5 eladó – az 5 csoport létrehozásával a vevők. Minden eladóhoz 1 csoportot (1 – eladó – 1 – halmazt képezünk). A vásárlás úgy folyik le, hogy a vevő 4-5 fős csoport, a kiválasztandó áru tulajdonságait sorolja fel, ezzel újabb ötleteket adva az új halmazok képzéséhez. Csak azt szabad megvenni, amit előre megbeszéltünk. A vásárlás végén ellenőrizzük a vásárlást. Játshatják úgy is, hogy vevő: „ahányat tapsol, annyi répát, vagy annál kevesebbet kérek”.</p>
Szervezeti keretek	Csoportos, mikro csoportos.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Szabálytudat fejlődése, fogalom ismeret bővítése az áruk megnevezésével.	Rész-egész viszonyának érzékeltetése, a bevásárló játék kapcsán. Emlékezet-összehasonlítás képességének fejlesztése a halmazok vásárlás előtti és utáni mennyiségének összehasonlítása. Mennyiség és számnév összekapcsolásának fejlesztése.	Rész-egész viszonyának érzékeltetése, a bevásárló játék kapcsán. Emlékezet-összehasonlítás képességének fejlesztése a halmazok vásárlás előtti és utáni mennyiségének összehasonlítása. Mennyiség és számnév összekapcsolásának fejlesztése.
Szociális	Attitűdfejlesztés. Az ABC berendezési kultúrájának megismerése a vásárlás és válogatás során.	A vásárlás kultúrájának elsajátítása az élet közeli vásárlás kapcsán az ABC-ben.	Siker és kudarc, tűrőképesség fejlesztése, a játékban és a valós vásárlás során.

Kommunikáció	Tárgyak megnevezése, testrészek megnevezése, méret: azonos, hasonló, különböző nyelvi kifejező készség fejlesztése.	Párbeszéd folytatása a vevő – eladó között a játék és a valós vásárlás során.	Nyelvi kifejező készség a különböző mondatfajták használatával.
Testi – mozgás képesség	Téri tájékozódás fejlesztése ABC-ben.	Szem – kéz koordináció fejlesztése.	Szem – kéz koordináció fejlesztés, téri tájékozódás fejlesztése ABC-ben.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Boltos játék a csoportszobában		

 <p>Téma 3. „MI VAN A LEVEGŐBEN?”</p>	<p>Minden, ami gömbölyű. Építések, alkotások szabadon. Gömb, síkidomok és testek kapcsolata</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Gondolkodás fejlesztése a tevékenység során.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>A testek és síkidomok kapcsolatának elemzése. A gömb geometriai jellemzőinek megállapítása. Analízis, összehasonlítás osztályozás gyakorlása.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Szappanbuborék fújás, gyöngyfüzés, labdajátékok, labda gyöngysor lerajzolása.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Szappan, víz, edények, szívószál, gyöngyök, labdák, gömbölyű testek, gurítható tárgyak, rajzlap, ceruza, logikai játék, zsák.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Beszélgetés, magyarázat, játékos tevékenységek, problémahelyzet teremtés, értékelés.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>A tevékenység különböző játékokra, játékos tevékenységekre épül a gyerekek játékidejében.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. gurítható dolgok gyűjtése a teremben található eszközök közül. Kosárba gyűjtik, majd az egyik asztalnál megbeszéljük, mit találtak, és csak azok maradnak, amelyekre az állítás igaz. Gyűjthetünk mi is tárgyakat, pl. dió, mogyoró, kavics, gesztenye, mandula, kulcs, fedő, dob, pohár, gomb, ping-pong labda, alma, narancs, citrom, burgonya. 2. egy zsákban különböző formájú tárgyak: tapintás útján felismerés, egy-egy tulajdonság megnevezése. 3. építők válogatása az építőszőnyegen: a nem szögletesek a kosárba kerülnek, a többiből szabad alkotások.
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Mikro csoportos, egyéni.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Szín és forma azonosítás Forma ismeret fejlesztése a síkmértani formák csoportosítása során összehasonlító képességük fejlesztése	Ok-okozati összefüggések felfedeztetése, a következtetések levonása	Szín-és formaazonosítás Forma ismeret fejlesztése Ok-okozati összefüggések felfedeztetése, a következtetések levonása Osztályozás képességének fejlesztése a gömbölyű tárgyak szétválogatása során.
Szociális	Együttműködő képesség fejlesztése a játék szabályainak betartásával	Együttműködő képesség fejlesztése a játék szabályainak betartásával	Együttműködő képesség fejlesztése a játék szabályainak betartásával
Kommunikáció	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a fogalmak, formák neveinek helyes szó használatával.	Összefüggő, folyamatos beszéd fejlesztése, nyelvi kifejező készség fejlesztése a tevékenység során szerzett tapasztalatok megfogalmazásával	Összefüggő, folyamatos beszéd fejlesztése, nyelvi kifejező készség fejlesztése a tevékenység során szerzett tapasztalatok megfogalmazásával
Testi – mozgás képesség	Finommotoros koordináció fejlesztése a tapintás útján és felismerés során.	Szem-kéz koordináció fejlesztése a tapintás és válogatás során	Szem-kéz koordináció fejlesztése a tapintás és válogatás során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Labdajátékok az udvaron.(Kidobók)		

 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”</p>	<p>„Újra papír matematikája”. Mennyiségek összemérése térben: hosszúság, szélesség, magasság, bőség, vastagság.</p>
A tevékenység célja	
A tevékenység feladata	Hosszú – rövid, széles – keskeny, könnyű – nehéz, kisebb – nagyobb, mérése, a megfelelő melléknevek és fokozataik használata.
Megelőző tevékenység	Különböző hosszúságok, szélességek keletkeztetése, összehasonlítása, megnevezések.
Eszközök	Különböző méretű, színű papírok, papírdobozok, üdítős dobozok, két kosár, különböző méretű ruhák.
Módszerek	Problémahelyzetek teremtése játékos tevékenységek értékelése.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	<p>Az egyik asztalra különböző hosszúságú színes szalagokat készítek ki, ha kedvük van, bármit méregethetnek azokkal a teremben. A babaszobában vendégeskedés: melyik baba milyen ruhát vegyen fel, méretek, színösszhatás. Elkészítjük a papírmáshoz szükséges papírokat is.</p> <p>Egy nagy kosár ruhaneműt hozunk be a szőnyegre, az érdeklődő gyerekek válogathatnak a megfelelő méret kiválogatásával.</p> <ul style="list-style-type: none"> - bőség, derékbőség (öv), fejbőség (sapka), stb. - készítünk a Földgömb elkészítéséhez szükséges papírokat a kasírozáshoz. Azonos hosszúságú, és szélességű. Megbeszéljük a gyerekekkel mi minden található a kosárban. Szabad ruhaválogatás közben a kézbe vett ruhadarabokat nevezzék meg. Hová húzzuk? Hová kerül, ha föl vesszük? (testrészek megnevezése). <p>Összehasonlítások, méregetések: kinek jó, kinek nem? Miért szűk? Tükör előtti méregetések. Játék a ruhákkal és közben a „hol találtad”, „honnan vitted le”, „kiről vitted le”? kinek adod, kinek lenne jó? – névmások gyakorlása. Nevezzék meg a gyerekek, hogy a ruha összehasonlítás, összemérés alapján: éppen jó, esetleg nevezzék meg, hogy kinek lenne jó.</p>
Szervezeti keretek	Csoportos, egyéni.


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Formaészlelés, alak látás fejlesztése. Térbeli viszonyok kifejezése: Honnan? Hova? Hol? Figyelem fejlesztése.	Formaészlelés, alak látás fejlesztése. Egymás alakjának, vastagságának összehasonlítása. Figyelem fejlesztése.	Összehasonlítási képesség fejlesztése. Formaészlelés fejlesztése. Papírok egyenlő szélességű csíkokra tépése, vágása. Figyelem fejlesztése.
Szociális	Társak cselekvésének megfigyelése.	Társak cselekvésének megfigyelése. Esztétikai érzékük fejlesztése.	Társak cselekvésének megfigyelése. Esztétikai érzékük fejlesztése. Együttműködő képesség fejlesztése.
Kommunikáció	Verbális képesség fejlesztése, rövid, nagyon rövid, kisebb – nagyobb kifejezések értelem szerinti használata.	Verbális képesség fejlesztése, névmások gyakorlása, értelem szerinti használata.	Összefüggő folyamatos beszéd fejlesztése a papírok megmunkálása során szerzett tapasztalatok megfogalmazása során.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus koordináció fejlesztése a papírok csíkokra való tépésével a papírmáshoz.	Finom motorikus koordináció fejlesztése a papírok csíkokra való tépésével a Papírmáshoz.	Szem – kéz koordináció fejlesztése a papírok megmunkálásával, a ruhák összehasonlítása próbálgatása során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Beszélgetés a „csiriz összetevőiről, amely a földgömb kasírozásához, illetve ragasztásához fog kelleni		


VIZUÁLIS NEVELÉS

 Téma 1. „HOGYAN ÉLTEK ELŐDEINK”	Virágok az ablakban Ajándék kép készítése.
A tevékenység célja	Az ajándékozás öröme, hangulatkeltés, újszerű díszítőmunka megismerése.
A tevékenység feladata	Ízlésvilág fejlesztése, tapintásos észlelés fejlesztése.
Megelőző tevékenység	Séta a városban, a táj szépségei.
Eszközök	Kartonok, díszszinór, fogkefe, tempera, virágokkal sablon.
Módszerek	Beszélgetés, bemutatás, gyakorlás.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	Egy előre kivágott virág sablont fektetünk az előre méretre vágott színes kartonra. Majd egy használaton kívüli fogkefe segítségével azt színes festékbe mártva és az ujjakon végighúzva fröcskölük a festéket a papírra. Ha a kivágott formát eltávolítjuk, azok helye festék nélküli marad, a háttér, pedig virág forma látszatát kelti. Azonos méretre vágjuk a díszszinórt, ebből lesz a kép akasztója.
Szervezeti keretek	

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Szociális	Az ajándék elkészítésével az ajándékozás örömeinek átélése.	A megismerés örömeinek átélése az új technika bemutatása és kivitelezése során.	Együttműködő képesség fejlesztése a gyermek és a felnőtt között a téli kép munka menetének megbeszélése és kivitelezése során.

Kommunikáció	Beszédértő képesség fejlesztése a fogkefével történő fröcsköléses technika készítéséről folytatott beszélgetés során.	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a technika megismerése során.	Beszédértő képesség fejlesztése a fogkefével történő fröcsköléses technika készítéséről folytatott beszélgetés során. Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a technika megismerése során.
Testi – mozgás képesség	Finommotoros képességek és esztétikai érzék fejlesztés a fröcskölés készítése során.	Finommotoros képességek és esztétikai érzék fejlesztés a fröcskölés készítése során.	Esztétikai kultúra fejlesztése a téli havas táj és finom motorikus fejlesztés az ajándék készítés során. Finommotoros képességek és esztétikai érzék fejlesztés a fröcskölés készítése során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Hóember és egyéb tetszőleges formát is készíthetünk ugyanezzel a technikával.		

 <p>Téma 2. „SAJÁT SZEMETÜNK”</p>	<p>„Folyóparti séta” Kagylós újra gyertya készítése.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Kompozíciókészség fejlesztése a munka megtervezésével és megvalósításával. Akarati tulajdonságok fejlesztése (kitartás, türelem). Finom motorikus fejlesztés.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Kreativitás fejlesztése. Tapintásos észlelés fejlesztése. Belelátó képesség fejlesztése. Ismerkedés a viasz tulajdonságával, megmunkálásának lehetősége</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Kirándulás szervezése patak v. folyó partjára.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Kavicsok, csigák, kagylók, használt gyertyák, keményebb tejfölös v. kefires pohár, kanál.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutató, gyakorlás.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>A kagylós gyertyához kifúrunk egy keményebb tejfölös v. kefires pohár alját, és ezen átfűzzük a kanócot. A pohár belső oldalát körbelocsoljuk olvasztott viasszal, és ebbe nyomkodjuk a kiválasztott kagylókat. Gyorsan kell dolgozni, mert a viasz könnyen dermed, akkor, pedig már nem tudjuk oda tapasztani a kívánt anyagot. Kissé meghúzza a kanócot, tele töltjük a poharat olvasztott viasszal. Azért, hogy ne kelljen sokáig tartani a fonalat, rátekerjük a hurkapálcára, amit utána ráfektetünk a pohárra. Másnap, dermedés után levágjuk a műanyagot a viaszcsontról.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Egyéni.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Vizuális, taktilis pecepció fejlesztés. Gondolkodás fejlesztése a munka tervezésével, kivitelezésével.	Vizuális, taktilis pecepció fejlesztés. Gondolkodás fejlesztése a munka tervezésével, kivitelezésével. Részegész viszonyának megvilágítása.	Vizuális, taktilis pecepció fejlesztés. Gondolkodás fejlesztése a munka tervezésével, kivitelezésével. Részegész viszonyának megvilágítása.
Szociális	Akarati tényezők fejlesztése a forma kitöltésével.	Akarati tényezők fejlesztése a forma elhelyezésével.	Akarati tényezők fejlesztése a forma elhelyezésével, a kagylók aprólékos beillesztésével.
Kommunikáció	Beszédértés, nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a munkát kísérő beszélgetés segítségével.	Beszédértés, nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a munkát kísérő beszélgetés segítségével.	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a munkát kísérő beszélgetéssel, a gondolatok megfogalmazásával.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus mozgás fejlesztése a kagylók elhelyezésével.	Finom motorikus mozgás fejlesztése a kagylók elhelyezésével.	Finom motorikus mozgás fejlesztése a kagylók elhelyezésével.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Egy ünnephez kapcsolódóan is készíthetünk újra gyertyát. (őszi-falevelek, tavaszi-virágok stb. anyák napja.)		




**Téma 3.
„MI VAN A
LEVEGŐBEN?”**

„Bolygónk a Föld”
Földgömb készítése a Föld napjára.

A tevékenység célja	Bolygónk játékos megismerése. Térbeli forma létrehozása. A közös alkotás élménye.
A tevékenység feladata	Újrahasznosítás. Alakítás fejlesztése. Tapintásos észlelés fejlesztése.
Megelőző tevékenység	Virágpalánta ültetés a föld napjára. Palánta helyének kiválasztása, földbe helyezése, locsolása.
Eszközök	Festék, ecset, tál, zsineg, újságpapír csíkok, újságpapír, tapétaragasztó v. csiriz (2-3 csipet liszt és víz keveréke), papírhenger.
Módszerek	Bemutató, beszélgetés, ellenőrzés, gyakorlás, magyarázat.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	A Földgömböt papírmásé technikával készítjük. Használhatunk tapétaragasztót v. csirizt. Az újságpapírt kb. 2-3 lapot csíkokra vágunk v. tépünk, és a túlhígított csirizbe mártjuk. Egy papírhengeren megtámasztott, felfújt léggömbre simítjuk a csíkokat, több rétegben. A lufit teljes beborítása után megszárazítjuk. Ha teljesen száraz, már meg is keményedik a földgömbünk. Ezek után engedjük ki a levegőt a lufiból, és nem kezdhetünk a FÖLDGÖMB befestéséhez, amilyen valójában. Kézzel a vizeket, barnával, zölddel a szárazulatokat. Ezután már benépesíthetjük a Földgömböt, kontinensekre jellemző növény és állatfajokkal, emberek fényképeivel, élőlényekkel.
Szervezeti keretek	Egyéni, mikro csoportos.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Fogalomismeret a bolygók nevének megismerésével. Vizuális észlelés és figyelem fejlesztése a színek változásával, és megnevezésével.	A bolygó befestésével a színek használata, a víz, és szárazulatok valós festése memória fejlesztése.	Átfordítási képességek fejlesztése a bolygó szóbeli leírása alapján. Alak és formaállandóság fejlesztése, a bolygó lebegésének figyelemmel kísérése.
Szociális	Újrahasznosítási lehetőség megismertetése a gyerekek, az újságpapír fölhasználásával a környezetünk anyagaiból.	A tevékenység közbeni együttműködő képesség fejlesztése, újrahasznosítási lehetőség tudatosítása a gyermekekben.	A tevékenység közbeni együttműködő képesség fejlesztése, újrahasznosítási lehetőség tudatosítása a gyermekekben..
Kommunikáció	Beszédértés és szókincsbővítés a bolygó nevének és társbolygóinak megismerésével.	Beszédértő képesség fejlesztése a szóbeli leírás megértésével. Aktív és passzív szókincs bővítése a bolygó nevéről, elhelyezkedéséről.	Beszédértő képesség fejlesztése a szóbeli leírás megértésével. Aktív és passzív szókincs bővítése a bolygó nevéről, elhelyezkedéséről.
Testi – mozgás képesség	A papírcsíkok tépésével az ujjak összerendezett mozgásának fejlesztése.	A bolygó festése során a szem-kéz koordináció fejlesztése.	Finom motorikus mozgás fejlesztése a bolygó mozgását utánozva a nagymozgás fejlesztése.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Készíthetünk Napot, Holdat vagy bolygókat, azokkal a gyerekekkel, akik ügyesebbek.		


 <p>Téma 4. „VISSZA A Földhöz”</p>	<p>Fotóalbum készítése. Újra papírból.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Közös alkotás élménye. Térbeli forma létrehozása.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Újra hasznosítás. Tapintásos észlelés fejlesztése.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Újra papír készítése.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Olló, újra papír, fotókarton, rafia.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutató, magyarázat, beszélgetés, gyakorlás.</p>
<p align="center">Napi tevékenységek kidolgozása – tématervezési javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>Előző alkalommal elkészített újra papír szükséges az albumhoz. Két darab A/4-es keretben öntött újra papírt választunk. Az egyik sima a másik mintás. A mintás újra papírt úgy tudunk készíteni, ha az öntés során a papírhoz növény v. növényrészt tettünk, és az nyomot hagy. Vágjunk ki fotókartonokat A/4-es méretnél 0,5 cm-rel kisebbre. /hogymennyi lapból tervezzük az albumot mindenki saját magának dönti el/. Fogjuk össze az albumot úgy, hogy alulra kerüljön a sima, felülre a mintás újra papír, közéjük a kartonok. Az egyik rövidebb oldalát lyukasszuk ki négy helyen, egyenlő távolságra, és ebbe fűzzük a rafiát, v. harmonikusan összeválogatott, sodrott fonalakat.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoportos.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Figyelem, gondolkodás, vizuális, taktilis percepció fejlesztése a mintás újra papír készítésével.	Taktilis percepció fejlesztése térbeli tájékozódás, gondolkodás a mintás, sima újra papír fotókarton felismerésével.	Gondolkodás, vizuális, taktilis percepció fejlesztése a mintás és sima újra papír felismerése.
Szociális	Akarati tényezők fejlesztése, társas magatartás fejlesztése a közös munka során.	Akarati tényezők fejlesztése, társas magatartás fejlesztése a közös munka során.	Társas magatartás fejlesztése az albumba készült fényképek felidézésével, az élmények megfogalmazásával, az érdeklődés és alakításával más gyermek mondanivalója iránt.
Kommunikáció	Beszédértés, nyelvi kifejezőkészség fejlesztése az egyes munkafolyamatok bemutatását kísérő magyarázattal, párbeszédekkel.	Beszédértés, nyelvi kifejezőkészség fejlesztése az egyes munkafolyamatok elvégzésének megfogalmazásával.	Beszédértés, nyelvi kifejezőkészség összefüggő, folyamatos beszéd fejlesztése az egyes munkafolyamatok elvégzésének megfogalmazásával, saját folyamatos beszédben történő megfogalmazásával.
Testi – mozgás képesség	Finom motorikus mozgások, mozgáskoordinációk, képességek fejlesztése az album készítésével.	Finom motorikus mozgások, mozgáskoordinációk, képességek fejlesztése az album készítésével.	Finom motorikus mozgások, mozgáskoordinációk, képességek fejlesztése a forma megmunkálásával.


Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Készíthetünk évszakokhoz kapcsolódó képeket is „A négy testvér” címmel.
---	---

IRODALMI NEVELÉS

 <p>Téma 1. „HOGYAN ÉLTEK ELŐDEINK”</p>	<p>„Két gyöngyszeme merengő” Kassák Lajos: Mese a rongybabáról Mese – vers az óvodában II.</p>
A tevékenység célja	Szövegértés, belső vizuális kép, emlékezet fejlesztése irodalmi élményen keresztül. A vers élményszerű bemutatása.
A tevékenység feladata	Új verssel ismerkedés, versmondogatás, kifejező előadásmóddal érzékeltessük a vers hangulatát, dinamikáját. Beszélgetés a gyerekekkel régi idők gyermekjátékairól.
Megelőző tevékenység	Játék a babaszobában lévő babákkal. Rongybaba készítése vizuális tevékenység révén, síkbáb készítés.
Eszközök	Babaszobában lévő babák, kesztyű bábok, családos szerepjátékok kellékei.
Módszerek	Bemutatás, ellenőrzés, gyakorlás, beszélgetés.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	Kezdeményezhetjük a foglalkozást a kesztyűbábokkal (anya, apa, nagymama, nagypapa, fiú, lány, stb. v. a babaszobában lévő babákkal). Mutassuk be a verset! Beszélgessünk a gyerekekkel a családtagokról, a nagymamáról. Milyen anyagból készült a baba? Említsük meg a gyerekeknek, hogy a fölöslegessé vált textilből, a hulladékból mi mindent lehet készíteni, ill. újrahasznosíthatjuk baba készítésével is. Közben készítsünk közösen rongybabát mi is.
Szervezeti keretek	Csoportos.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS


 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	A vizuális észlelés és a figyelem fejlesztése a rongybaba elkészítése kapcsán.	Belső képi világ fantázia fejlesztése a ves szemléletes bemutatásával, befogadásával.	Az emlékezet fejlesztése: - a vers ismétlésével, gyakorlásával. - Családról szóló versek, mondókák dalok felidézésével.
Szociális	Az akarati tulajdonság, a türelem fejlesztése a vers végighallgatásával.	A közösségi érzés mélyítése az egymásra figyelés képességének fejlesztése a közös verseléssel a bábkészítéssel.	Az együvé tartozás érzésének mélyítése, a családhoz való kötődés, a szülők szeretetének erősítése a vers és az azt követő beszélgetés kapcsán.
Kommunikáció	Szókincsbővítés (gyöngyszeme, pettyes keszkenő, arany fonál).	A hangsúly, a ritmusérzék fejlesztése, a tiszta artikulációra való törekvés a vers gyakorlásával.	Mondatalkotási készség fejlesztése, az összefüggő beszéd gyakorlása a családról és a szeretetről való beszélgetés során.
Testi – mozgás képesség	A finom motorikus képesség és a szem-kéz koordináció fejlesztése a rongybaba készítésével.	A finom motorikus képesség és a szem-kéz koordináció fejlesztése a rongybaba és a síkbáb készítése során.	A finom motorikus képesség és a szem-kéz koordináció fejlesztése a rongybaba és a síkbáb készítése során.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Készíthetünk fiú-lány babákat,: előre megrajzolt formát kell úgy „kivágni”, hogy a tú hegyével sűrű lyukakat öltünk egymás mellé, ezáltal kerül a forma „kivágásra” .		

 <p>Téma 2. „SAJÁT SZEMETÜNK”</p>	<p>„Ezüstforrás fakadt a Medvehegy oldalában”. Az irigy medve. Fésüs Éva: Az ezüsthedű Szent István Társulat, Apostoli szentszék könyvkiadója Bp. 2006. 66. o.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>A mesetudat és a gondolkodási műveletek fejlesztése a közös beszélgetéssel. Kifejezőkészség, előadókészség, kreativitás fejlesztése irodalmi élményen keresztül.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Kifejező előadásmóddal érzékeltessük a mese hangulatát, mondanivalóját. A képzelet, a fantázia és az emlékezet fejlesztése a szemléletes bemutatás és az azt követő beszélgetés során. Mesefeldolgozása, dramatikus előadás. Beszélgetés a mesében szereplő állatokról (kakukk, szarvasok, malackák, mókusok, özek, medve, szarka, sün), tulajdonságaikról, jellemzőikről (a medve dülva-fülva cammogott, irigy medve, boldog brekegés, szívdobogató békaöröm), gyönyörű agancs, csörög a szarka. Szókincsbővítés, ezüstforrás, irigy, éltető nedv stb.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Erdei állatokkal kapcsolatos versek, dalok mondogatása, énekelgetése. Természetről szóló könyvek nézegetése. A mese megismerése, többszöri meghallgatása.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>„Erdő”, lombos fák és fenyőfa, díszletek kb. 4-5 db. Fejdzsek: a mesében előforduló erdei állatok v. jelmezek.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutatás, ellenőrzés, beszélgetés.</p>
<p>Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
<p>Vázlat</p>	<p>A gyermekek idézzék fel a mesét és a szereplőket. Beszéljék meg, hogy ki melyik szereplőt, természeti jelenséget fogja megjeleníteni. Dramatikus eszközökkel adják elő a mesét, közös beszélgetés, énekelgetés a vízről, képzeltebeli kirándulás az erőbe: a forrás, csermely patak-folyó, tenger, beszélgetés, versmondogatás a víz „útjáról”.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>csoportos</p>


KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Figyelem és képzelet fejlesztése a mese élményszerű előadásával. Fogalomismeret követése: ezüstofforrás, keserűség, áldás ez a forrás. Ok-okozati összefüggések felismertetése, ítéletalkotás a mese cselekményének értelmezése során, a medve irigy, elzárta az erdő lakói előtt a vizet, rosszindulatú.	Emlékezet fejlesztése a mese szereplőinek, cselekményének felidézésével. Analizáló képesség fejlesztése a kiválasztott meserészlet szereplőinek elemzésével a szereplők egymáshoz való viszonyának elemzésével: az állatok figyelmeztették a medvét, hogy árvíz van a barlangjában.	Rész-egészviszonyának érzékeltetése a mese helyszíneinek megteremtésével, majd a teljes mese dramatizálásával. Fogalomismeret bővítése: szívdobogató békaöröm, csobogó víz.
Szociális	A természeti érték megbecsülésére nevelés (forrás, erdő, a mese erkölcsi tanulságainak kibontásával.	Közös dramatikai előadás örömeinek átélése.	Együttműködő képesség fejlesztése a gyermek és a gyermek között a közös előadás megtervezése, és előadása során.
Kommunikáció	Kifejezőkészség fejlesztése az új szavak kifejezések megismerésével: irigy, ezüstofforrás, ezüstös csepp, keserűség, moha.	Metakommunikációs jelzések felismerésének fejlesztése az egyes szereplők gondolatait kísérő arcjáték és gesztikuláció megfigyelésével.	Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a melléknév használatával: boldog brekegés, szívdobogató békaöröm.


<p>Testi – mozgás Képesség</p>	<p>A finom motorikus képesség fejlesztése a mese egy szereplőjének vizuális megjelenítésével.</p>	<p>Nagy és finommozgások fejlesztése a mesejelenet dramatizálása során.</p>	<p>Nagy és finommozgások fejlesztése a mesejelenet dramatizálása során.</p>
<p>Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.</p>	<p>Készítsünk medve sík bábokat, és játszuk el a „Mackó, mackó ugorjál... kezdetű dalt, játékával.</p>		

 <p>Téma 3. „MI VAN A LEVEGŐBEN?”</p>	<p>„Hiába sütök, mégsem ragyogok”. Nagytakarítás a Napnál. Szlovák népmese: Mészöly Miklós feldolgozása Tim-Weld Kft: Nyíregyháza 2001. II. kiadás.</p>
<p>A tevékenység célja</p>	<p>Az új mese élményszerű bemutatása. A mese hangulatának érzékeltetése. Előadókészség, kifejezőkészség, szép magyar beszéd fejlesztése irodalmi élményein keresztül. Az értelmi képességek fejlesztése a mese hallgatása, és az azt követő beszélgetés során.</p>
<p>A tevékenység feladata</p>	<p>Kifejező előadásmóddal érzékeltessük a mese hangulatát, mondanivalóját. A képzelet, a fantázia és az emlékezet fejlesztése a mese bemutatás és az azt követő beszélgetés során. Szókincs bővítés: hegy, ezüst Hold, Napocska, bolhaugrás.</p>
<p>Megelőző tevékenység</p>	<p>Állatokkal, Nappal kapcsolatos versek, mondókák mondogatás, mesék hallgatása, énekek énekelgetése. Beszélgetés az égitestekről: a Napról, a Holdról, a Földről.</p>
<p>Eszközök</p>	<p>Általunk készített síkbábok. Nap, tyúkanyó, csibék, szarka, nyuszi, kiskacsa, süni: Hold, „fekete felhő”.</p>
<p>Módszerek</p>	<p>Bemutatás, ellenőrzés, gyakorlás.</p>
<p style="text-align: center;">Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat</p>	
	<p>Kezdeményezzük a mesénket a szokásrendszerünknek megfelelően. Motiválhatjuk a gyermekeket az előre elkészített síkbábokkal, Naphívogató mondókák és énekek éneklésével. Mutassuk be a mesét, majd többszöri elmesélés után engedjük a gyerekeknek eljátszani vagy elbábozni a mese általuk kiválasztott részeit.</p>
<p>Szervezeti keretek</p>	<p>Csoportos.</p>

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	Az auditív percepció, a képzelet és a figyelem fejlesztése a mese hallgatásával, az előadások átélésével.	Az auditív percepció, a képzelet és az emlékezet fejlesztése a mese hallgatásával a játékok naphívogatók mondogatásával, a mese előadásával.	Az auditív percepció, a képzelet és az emlékezet fejlesztése a mese hallgatásával a játékok naphívogató, és állatos mondókák mondogatásával. A mese előadásával.
Szociális	Társas kapcsolatok fejlesztése a közös mesehallgatással.	Társas kapcsolatok és az együttműködő képesség fejlesztése a közös mondókák mondogatásával, a közös mesehallgatással.	Társas kapcsolatok és az együttműködő képesség fejlesztése a közös mondókák mondogatásával, a közös mesehallgatással.
Kommunikáció	Szókincsbővítés a beszédértés fejlesztése a mese hallgatásával, az új szavakkal való ismerkedéssel (útravaló, röppent, csücskében, megpödörte).	Szókincsbővítés a beszédértés és a nyelvi kifejezőképesség fejlesztése a mesehallgatással, a meséről való beszélgetéssel, a párbeszédekkel (útravaló, röppent, csücskében, megpödörte).	Szókincsbővítés a beszédértés és a nyelvi kifejezőképesség fejlesztése a mesehallgatással, a meséről való beszélgetéssel, a párbeszédekkel (útravaló, röppent, csücskében, megpödörte).
Testi – mozgás képesség	A nagymozgások fejlesztése az állatok mozgásának utánzásával.	A nagymozgások fejlesztése az állatok mozgásának utánzásával.	A nagymozgások fejlesztése kifejező mozgásformákkal a mese előadása során.

Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Dramatizáljuk el a mesét az elkészített sík bábokkal.
---	---

 <p>Téma 4. „VISSZA A FÖLDHÖZ”</p>	Tamkó Sirató Károly: Papírgyár /vers/ Cini-cini muzsika, 203. o.
A tevékenység célja	Az új vers élményszerű bemutatása. A vers hangulatának élményszerű érzékeltetése óvónői megformálással. Az értelmi képességek fejlesztése a vers bemutatás és a közös beszélgetés során.
A tevékenység feladata	Kifejező előadásmóddal érzékeltessük a vers dinamikáját. A vers hangulatának fokozása a vers dallamosságának hangsúlyozásával. A figyelem, az emlékezet és a képzelet fejlesztése a vers hallgatása alatt, és a fogalalkozást követő beszélgetés során. Szókincsbővítés: kapirgál, füstölög, dübörög, ontja, radír.
Megelőző tevékenység	Újra papírra rajzolása, ismerkedés a radír használatával. Újra papír tulajdonságainak megfigyelése, (írható, festhető, újra használhatjuk a régi papírokat).
Eszközök	Újra papír, ceruza, radír.
Módszerek	Bemutatás, beszélgetés.
Napi tevékenységek kidolgozása – tématerv javaslat	
Vázlat	A gyermekeknek mutassuk be a verset. Az óvónő mutassa be a gyermekeknek a versben előforduló író-rajzoló eszközöket, (ceruza, radír, levélpapír). Az óvónő ösztönözze a gyermekeket belső fantáziaképeik minél részletesebb, szívesebb megfogalmazására. Közös beszélgetés: - a papírgyárak munkájáról, - kockákból gyár építése (kémény, stb.)
Szervezeti keretek	Csoportos.

KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

 Képességfajták	Differenciálási szintek		
	I.	II.	III.
Értelmi	<p>Figyelem és képzelet fejlesztése a vers zeneiségét és hangulatát visszatükröző előadás móddal történő meghallgatással.</p> <p>Fogalomismeret bővítés (madár, kapirgál, gépe dübörög). Ok-okozati összefüggések felismertetése a vers értelmezése során.</p>	<p>Képzelet fejlesztése a vers alapján. Átfordítási képesség fejlesztése a belső képek, asszociációk vizuális ábrázolásával.</p>	<p>Rész-egész viszonyának fejlesztése.</p>
Szociális	<p>A vers tartalmával a papírgyár (újra papír) munkájával való ismerkedés, ill. az új papír készítésénél az egyaránti segítőkészre nevelés.</p>	<p>Egymás képzeletének tiszteletben tartása az asszociációk megfogalmazása során.</p>	<p>A gyári szorgalmas munka (mos, vág, simít, összehajt) megbecsülésére nevelés a vers tartalmának értelmezésekor.</p>
Kommunikáció	<p>Nyelvi kifejezőkészség fejlesztése a vers részletek hívószavainak közös megkeresésével (a gyár kéménye füstölög).</p>	<p>Kifejezőkészség fejlesztése a vers alapján keletkező asszociációk érthető megfogalmazásával.</p>	<p>Összefüggő, érthető beszéd fejlesztése, szókincsbővítés a szavak megértése (simít, füstölög, dübörög).</p>

Testi – mozgás képesség	Finommotorika fejlesztése a rajzolás során.	Finommotorika fejlesztése a rajzolás során.	Finommotoros koordináció fejlesztése a füstölő gyárképmény vizuális ábrázolásával.
Tapasztalatok összegzése továbbfejlesztés lehetőségei, ajánlások.	Készítsünk, „gyártsunk” újra papírból albumot, könyvet, stb.		